

DI: 186312

BIBLIOTHEEK
Bouwdienst Rijkswaterstaat
Postbus 20.000
3502 LA Utrecht

DI: 186312

Ministerie van Verkeer en Waterstaat

Directoraat-Generaal Rijkswaterstaat

Directie Noord-Holland

Beheersplan Waterkering Texel

Dienstkring Texel

Januari 2000
NH-ANV-2000-Nota-12
Status: Definitief

De uitleentermijn
loopt af op:

BIBLIOTHEEK BOUWDIENST RIJKSWATERSTAAT
NR. 25336 BD4

Beheersplan Waterkering Texel

Dienstkring Texel

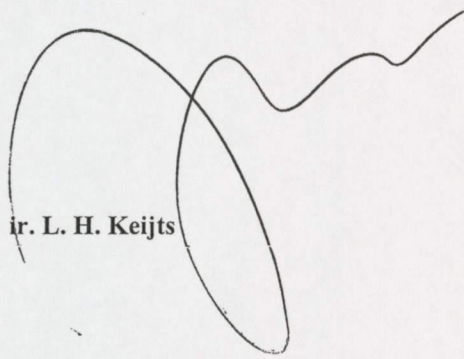
Januari 2000
NH-ANV-2000-Nota-12
Status: Definitief

vastgesteld d.d. 26 Mei 2000.....,

onder nummer/kenmerk H.KW/AK.2000/7.966

DE STAATSSECRETARIS VAN VERKEER EN WATERSTAAT
namens deze,

DE PLV. DIRECTEUR-GENERAAL VAN DE RIJKSWATERSTAAT,

Ir. L. H. Keijts

BIBLIOTHEEK
Bouwen en Rijkswaterstaat
Postbus 3112
2007 DC Haarlem
Tel. 023 - 5301325

BIBLIOTHEEK BOUWDIENST RIJSWATERSTAAT
NR.

Rijkswaterstaat
Bouwen en Rijkswaterstaat
Postbus 3112
2007 DC Haarlem
Tel. 023 - 5301325

Inhoudsopgave

Inleiding	5
1. Wettelijk kader	7
1.1. Grondslag beheersplan waterkering Texel	7
1.2. Beheersinstrumentarium	8
2. Beleidskaders	9
2.1. Inleiding	9
2.2. Veiligheid	9
2.3. Natuur en landschap	9
2.4. Toerisme	10
2.5. Defensie	10
2.6. Algemeen/Planologie	10
2.7. Uitspraken rechter inzake bebouwing	11
3. Beheersfilosofie	13
3.1. Inleiding	13
3.2. Systeem zandige kust	13
3.3. Kustlijnhandhaving	13
3.4. Waterkeringbeheer	15
3.5. Andere belangen in de waterkeringszone	17
4. Technisch beheer	18
4.1. Algemeen	18
4.2. Zeereep	18
4.3. Kustlijn	19
4.4. Primaire waterkering	19
4.5. Algemeen	20
5. Vergunningen- en toegangbeheer	21
5.1. Algemeen	21
5.2. Toelichting	23
Bijlagen	
1. Status Beheersplan en ontwikkelingen kustbeleid	
2. Achtergrondinformatie over het project RWS waterkering Texel	
3. Verklarende lijst literatuur	
4. Lijst lopende vergunningen	
5. Overzichtskaart ligging primaire waterkering	
6. Overzicht eigenaars duinen	
7. Inspraakreacties met beantwoording	

Inleiding

RWS en waterkering Texel

Rijkswaterstaat directie Noord Holland, dienstkring Texel (verder RWS genoemd) is verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de primaire waterkering aan de westkust van Texel (van de noordpunt tot en met de veerhaven 't Horntje). In deze nota wordt ingegaan op deze beheerstaak, die is te verdelen in juridisch- en technisch beheer. Het juridisch beheer betreft onder meer het wel of niet verlenen van vergunningen, terwijl het technisch beheer de uitvoering van maatregelen omvat (onderhoud en aanleg). De taken die RWS binnen de waterkering heeft, zoals zorg voor veiligheid van het achterland en kustlijnverzorging, liggen ten grondslag aan beheer van dit gebied. Belangen van andere functies zoals natuur, landschap en recreatie hebben vooral invloed op het technisch beheer alhoewel in sommige gevallen juridisch beheer gebruikt kan worden ter bescherming van bijvoorbeeld natuurbelangen. Zo heeft het beheersplan zowel het karakter van een visiedocument, als van een toetsingskader voor het verlenen van vergunningen. Elke 5 jaar, of als het nodig is eerder, wordt overwogen of bijstelling van het plan nodig is. Het beheersplan heeft een sterke relatie met de legger van de primaire waterkering van de westkust van Texel. In de legger is de minimale waterkering gedefinieerd in ligging, vorm en afmeting. Ook is een verdeling in verschillende zones in de legger aangegeven. Deze zones worden op verschillende wijze beheerd, zoals in deze nota wordt omschreven.

Waarom een beheersplan ?

RWS is op grond van de *Verordening op de primaire waterkering van de kustprovincies* verplicht tot het opstellen van een beheersplan van de waterkering, waarin aangegeven wordt wat de beheerder ter vervulling van zijn taak verricht en waarin minimaal het vergunningenbeleid is omschreven. Daarnaast vraagt de maatschappij in toenemende mate om inzicht in de beheersfilosofie. RWS wil graag duidelijk zijn in haar wensen en eisen binnen de waterkering. Net zoals algemene informatie die RWS geeft bij werk in uitvoering of de expositie te Ecomare, draagt ook het beheersplan bij aan begrip en rechtszekerheid van het beheer van de Texelse duinen en kust.

Wat verstaan we onder de waterkering ?

In de legger is de waterkeringszone precies aangegeven. Globaal omvat dit het totale duingebied dat tot ver in de toekomst (tot 200 jaar) het achterland moet beschermen tegen overstromingen vanuit de Noordzee. Hierbij hoort ook de vooroever van de kust tot ca. 3 km in zee. De breedte in landwaartse richting varieert tussen enkele honderden meters en ca. 2 km, omdat de deltakering soms in de binnenduinen ligt. In bijlage 5 is een overzichtskaart van de betreffende waterkering gegeven.

Leeswijzer

Het beheersplan is verdeeld in 4 hoofdstukken. Hoofdstukken 1 en 2 geven kort de wettelijke- en beleidskaders van het plan weer. Hoofdstuk 3 gaat in op de beheersfilosofie, specifiek gericht op de kust van Texel. De beheersfilosofie wordt in hoofdstuk 4 vertaald in het technisch beheer en in hoofdstuk 5 in het vergunningenbeheer. Aangegeven wordt wat in principe wel en niet toegelaten wordt binnen het gebied van de primaire waterkering. In de bijlagen is nadere informatie gegeven over de reeds lopende vergunningen m.b.t. het beheer en eigendom van het gebied binnen de waterkering. Ook is het traject gegeven van de totstandkoming van het beheersplan.

1. Wettelijk kader

1.1. Grondslag beheersplan waterkering Texel

1.1.1. Wet op de waterkering

De *Wet op de waterkering* geeft regels ter verzekering van de beveiliging door waterkeringen tegen overstromingen door het buitenwater en regelt enkele daarmee verband houdende aangelegenheden. Bijlage 1 behorende bij deze wet geeft aan dat de primaire waterkering op Texel behoort tot dijkkringgebied 5. Op grond van artikel 13 van de Wet op de waterkering moet het Rijk als beheerder zorgen voor een overzichtskaart, een legger, een technisch beheersregister en een calamiteitenplan¹. Ook krijgen beheerders de taak om eens in de vijf jaar de waterkering te beoordelen op veiligheid tegen overstroming.

1.1.2. Provinciale verordening

De provincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland hebben in verband met interprovinciale dijkkringgebieden gezamenlijk de *Verordening op de primaire waterkering van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland* opgesteld (verder de verordening genoemd). Hierin zijn onder meer nadere regels omtrent de overzichtskaart, de legger en het beheersregister opgenomen.

Verder is in de verordening opgenomen dat beheerders van primaire waterkeringen een beheersplan vaststellen. Deze verordening vormt dus de grondslag voor het beheersplan waterkering Texel.

Door het opstellen van een beheersplan wordt bereikt dat er sprake is van een planmatige aanpak met betrekking tot het beheer van een primaire waterkering.

Het beheersplan moet ingevolge artikel 4 van de verordening bevatten:

- hetgeen de beheerder ter vervulling van zijn taak verricht (onderhoud);
- in ieder geval het door de beheerder te voeren beleid bij de verlening van vergunningen (juridisch beheer).

Zo heeft het beheersplan zowel het karakter van een visiedocument, als van een toetsingskader voor het verlenen van vergunningen.

1.1.3. Procedure beheersplan

De vaststelling van het beheersplan geschiedt ingevolge artikel 4 van de verordening met toepassing van de in afdeling 3.4 van de *Algemene wet bestuursrecht (Awb)* geregelde openbare voorbereidingsprocedure. De terinzagetermijn bedraagt vier weken. De inspraakreactie, die geen aanleiding gaf om het beheersplan aan te passen, is met de beantwoording in bijlage 7 opgenomen.

RWS zendt het besluit tot vaststelling van het beheersplan binnen vier weken na het nemen van het besluit aan Gedeputeerde Staten.

Ten minste een maal in de vijf jaren besluit de beheerder of het beheersplan wordt herzien.

¹Bijlage 2 "Achtergrondinformatie over het project waterkering Texel" gaat in op de samenhang van de verschillende documenten

1.2. Beheersinstrumentarium

1.2.1. Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr)

De betreffende waterkering is een waterstaatswerk in de zin van de *Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr)*.

De Wbr geeft wettelijke middelen ter bescherming van waterstaatswerken in beheer bij het Rijk en ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik van die werken.

Die wettelijke middelen zijn:

- vergunningsplicht voor gebruik van een waterstaatswerk anders dan waartoe het is bestemd (artikel 2 Wbr);
- mogelijkheid toegangsverbod tot een waterstaatswerk (artikel 6 Wbr);
- bevoegdheid tot het toepassen van bestuursdwang en het opleggen van een dwangsom (artikelen 5 en 7 Wbr en hoofdstuk 5 Awb).

In het beheersplan waterkering Texel worden beleidsregels met betrekking tot de eerste twee onderwerpen opgesteld.

Belangenkader

Het belangenkader wordt gevormd door artikel 3 van de Wbr.

Op grond van het eerste lid van dit artikel kunnen weigering, wijziging, intrekking van een vergunning, het verbinden van voorschriften aan een vergunning en het verbieden van toegang slechts geschieden ter bescherming van waterstaatswerken en ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik van die werken.

Het tweede lid bepaalt dat deze besluiten mede kunnen strekken ter bescherming van andere dan waterstaatkundige belangen, doch enkel voor zover daarin niet is voorzien door bij of krachtens een andere wet gestelde bepalingen. Het doel van deze bepaling is het belangenkader te verbreden conform de hedendaagse opvatting en dus naast waterstaatkundige belangen ook andere belangen (zoals landschap, natuur en cultuurhistorie) aanvullend te betrekken. Het betreft hier de zogenaamde "brede-kijk". Dit is dan wel afhankelijk van in hoeverre bijvoorbeeld natuurbelangen door andere instanties worden beschermd.

RWS streeft naar een goede communicatie tussen medebeheerders zoals Staatsbosbeheer, gemeente en Defensie zodat vergunningsaanvragen transmuraal afgewogen kunnen worden.

1.2.2. Eigendom

Een deel van de duinen, strand, dijk en veerhaventerrein is in materieel beheer ("eigendomsbeheer") bij RWS, namens de Staat. In bepaalde gevallen kan RWS hierdoor eigen belangen beter behartigen. Door duinafslag is sinds de kadastrale opmeting (datum onbekend) de situatie plaatselijk sterk veranderd. Op de trajecten paal 10-17 en paal 28-31 ligt de zeewaartse begrenzing van het toenmalige duin buiten de huidige waterlijn.

Staatsbosbeheer heeft er ogenschijnlijk geen belang bij om dit areaal in eigendom te houden. Overdracht van dit areaal aan RWS/Domeinen ligt voor de hand. De gebieden zijn respectievelijk 4.1 en 0.7 km² groot. Als bijlage 5 is een tekening bijgevoegd waarop de eigendomsgrenzen in de Texelse duinen zijn aangegeven, zoals het Kadaster heeft geregistreerd.

2. Beleidskaders

2.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt weergegeven hoe verschillende beleidsnota's invloed hebben op het beheer van de waterkering. Het beleid ten aanzien van veiligheid (waterkeren en kustlijnverzorging) heeft een heel directe invloed op zowel het technisch als juridisch beheer. Overige functies zoals natuur en landschap en recreatie zijn over het algemeen niet richtinggevend voor het beheer, maar er wordt wel zoveel mogelijk rekening mee gehouden.

2.2. Veiligheid

Hoofddoelstelling voor het kustbeleid is het handhaven van de veiligheid tegen overstroming gecombineerd met behoud, waar mogelijk vergroting van de ruimte voor natuurlijke processen.

Enkele aandachtspunten van de *Vierde Nota waterhuishouding (NW4)* en de *Nota Kustbalans 1995 (tweede kustnota)* (beide producten van Ministerie van V&W) zijn:

- voortzetting dynamisch handhaven van de kustlijn; herstellen en ontwikkelen van natuurlijke processen in de duinen, herstel en ontwikkeling van de natuurlijke dynamiek;
- handhaven basiskustlijn door zandsuppletie;
- permanente bebouwing op het strand en de eerste duinregels is uit het oogpunt van kustverdediging ongewenst; het geeft te veel risico, beïnvloedt de landschappelijke waarde en geeft afbreuk aan de veerkracht van het kuststelsel. Nieuwe permanente bebouwing op het strand en de waterkering wordt in principe geweerd;
- van provincies en gemeenten wordt verwacht dat hieraan een actieve bijdrage wordt geleverd (ruimtelijk beleid, vergunningen).
- er moet rekening gehouden worden met een zeespiegelstijging van ca. 60 cm. per eeuw. Om de waterkeringen ook in de toekomst te kunnen versterken, geven de beheerders in hun leggers een reservestrook voor 200 jaar aan. Aanbevolen wordt hiervoor een planologische reservering te maken.

De Minister van V&W heeft in haar *brief van 11 februari 1997* aan Gedeputeerde Staten van de kustprovincies nogmaals benadrukt dat vestiging van nieuwe bebouwing met een permanent karakter niet past in het streven de veerkracht van de kust te willen versterken (vooral met het oog op een duurzame bescherming tegen overstroming door de zee en een zo natuurlijk mogelijke kustontwikkeling). Zij geeft aan dat dit streven uitgewerkt moet worden, rekening houdend met andere belangen zoals natuur/recreatie/toerisme. Zolang er nog geen vastgesteld beleid is, moeten ongewenste en onomkeerbare bouwactiviteiten op het strand en in de waterkeringszone voorkomen worden. Dat wil zeggen dat tot die tijd vergunningen voor seizoensgebonden bebouwing niet worden omgezet in jaarrond vergunningen en dat geen nieuwe (zijn niet lopende) vergunningen worden verleend voor nieuwe onomkeerbare bouwactiviteiten. Dit geldt overigens niet voor bouwactiviteiten binnen de bebouwde kom van kustgemeenten voorzover deze passen binnen het vigerende bestemmingsplan en niet leiden tot extra schade tijdens stormen. Dit interimbeleid is ook verwoord in NW4 en geldt totdat nieuwe afspraken over kustbebouwing van de zijde van de regering zijn bevestigd.

Het *Waterhuishoudingsplan provincie Noord-Holland 1998-2002* geeft aan dat het provinciaal beleid is gericht op een meer natuurlijke inrichting van de duinen als zeewering (dynamisch kustbeheer). Om zowel op korte als lange termijn "onnodige" schade aan (nieuwe) bebouwing te vermijden, moet deze zoveel mogelijk worden geweerd uit de waterkeringszone. Aangegeven wordt dat in de planperiode de beheerders van waterkeringen langs de Noordzee de ligging van de kering vastleggen in leggers. Hierbij spelen meer elementen een rol dan alleen kustverdediging. Deze elementen zullen worden beschreven in een op te stellen kustbeleidsnota. Bovengenoemde tekst is gericht op de duinstreek van het vaste land van Noord-Holland. Een van de programma's specifiek gericht op Texel is het handhaven, zo mogelijk versterken van zoet/zout gradienten.

2.3. Natuur en landschap

Algemeen geldt dat de duinen van Texel een belangrijke natuurwaarde vertegenwoordigen en dat gestreefd wordt deze waarde te behouden en zo mogelijk te versterken. Het beleid in bijvoorbeeld het *Natuurbeleidsplan (Ministerie van LNV)* richt zich op verhoging van het beschermingsniveau (instrument Nationale Parken en/of de Natuurbeschermingswet). Huidige functies kunnen worden voortgezet mits zij een duurzaam voortbestaan van de natuur- en landschapswaarden niet uitsluiten.

Op Texel is momenteel een *Nationaal Park* in voorbereiding. Dit zal de duinen van Texel beslaan, inclusief de strandvlaktes De Hors en de Slufter. De instelling van een nationaal park voor de duinen van Texel heeft een geïntensiveerde, gecoördineerde en op het park gerichte inzet van het bestaande instrumentarium tot gevolg. Het is te verwachten dat in de toekomst de duinen van Texel een hogere graad van natuurbescherming zullen krijgen op grond van de Natuurbeschermingswet en/of Europese richtlijnen (Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn).

Dat met oog op natuur en landschap ook aandacht wordt besteed aan de natuurlijke processen in het kustgebied blijkt vooral uit de ecosysteemvisie *Duinen voor de Wind*. Deze nota, waarin het rijksbeleid van LNV verder wordt uitgewerkt, beschrijft mogelijkheden voor natuurontwikkeling op Texel zoals grootschalige verstuiwingen en omvorming van naaldbossen tot loofbossen en verstuiwing in de duinen.

De nota *Landschap (Ministerie van LNV)* doet geen uitspraken over zee en zeereep, maar richt zich op:

- aansluiten bij lineaire opbouw aan de kust, accentueren van de karakteristieken van de verschillende zones;
- benutten van de mogelijkheden om verschillend gearde activiteiten door middel van geleiding en zonering op te vangen in de binnenduintrand, deels te zoneren en concentreren;
- benutten van potenties van duinen als geïsoleerde hoogtes om gebiedseigen water vast te houden;
- benutten van potenties van de binnenduintrand voor natuurontwikkeling;
- aandacht voor karakteristieke reliëfkenmerken van duinformaties. Herstel van dynamiek in de duinzone;
- behoud/herstel historische buitenplaatsen;
- behoud/herstel lokale patronen van houtsingels, zandwallen/schurvelingen en tuinwallen.

In het *Beheersplan Waddenzee* is nog opgenomen dat verdere uitbreiding van de Stuifdijken op de Hors niet zal plaats vinden en in het gebied ten westen hiervan de natuurlijke processen vrij worden gelaten.

De Provincie geeft onder andere in het *streekplan Noord-holland noord* en het *provinciale Milieubeleidsplan* aan dat de duinen en Noordzeekust van Texel onderdeel uitmaken van de Provinciale Ecologische Hoofdstructuur. De duinen worden als bodembeschermingsgebieden aangewezen. De provincie streeft naar een goede afstemming van beleid in die gebieden met specifieke milieuproblemen of bijzondere milieukwaliteiten, waarbij onder andere de duinen zijn genoemd.

2.4. Toerisme

De nota *Ondernemen in Toerisme (Ministeries van EZ)* duidt de kust aan als een van de vier toeristische speerpunten. In de nota *Kiezen voor Recreatie (Ministerie van LNV)* worden op de Waddeneilanden in het algemeen de volgende knelpunten aangegeven: geringe spreiding van de recreatiedruk over het jaar en afname van diversiteit. Er zijn maatregelen nodig om differentiatie tussen eilanden te vergroten.

De gemeente Texel geeft onder andere in het *bestemmingsplan "Buitengebied Texel"* aan dat het beleid erop is gericht om het aantal recreatieve slaapplekken van 47.000 niet te overschrijden. Er wordt meer aandacht geschonken aan kwaliteitsverbetering, seizoensverbreding, concentratie van recreatieve voorzieningen - ook buiten het seizoen - samen met een zonering van het recreatief gebruik (zie ook paragraaf 2.6).

2.5. Defensie

Het *Structuurschema Militaire terreinen (Ministerie van defensie)* geeft een beleid dat gericht is op het zeker stellen van belangen van de Koninklijke Marine ter plaatse van de Razende Bol/Noorderhaaks. Dit gebied wordt gebruikt als oefengebied voor acties te water en te land. Aan de zuidpunt van Texel bevindt zich het oefengebied Joost Dourlein Kazerne. Dit gebied omhelst de Mokbaai en de Hors. Het gebied wordt gebruikt voor opleiding en landingsoefeningen voor mariniers.

2.6. Algemeen/Planologie

In diverse beleidsnota's (*Kustnota* en de *NW4*) is het integraal kustbeheer en de gebiedsgerichte aanpak een belangrijk aandachtspunt. Om ongewenste ontwikkelingen tegen te gaan, streeft RWS naar een goede samenwerking tussen betrokken overheden en beheerders. Daardoor is maatwerk op grond van regionale/lokale kwaliteiten mogelijk. Het Rijk streeft dan ook naar uitwerking van enkele gebiedsgerichte projecten in de komende jaren. De regie berust bij de Provincie, waarbij actieve ondersteuning van rijkszijde plaatsvindt.

Momenteel is een landelijk, interdepartementaal kustbeleid in ontwikkeling. Ook door de Provincie Noord-Holland en binnen RWS directie Noord-Holland wordt gewerkt aan een concrete visie ten aanzien van de invulling en ontwikkeling van de kustzone.

In de *Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra (Vinex, Ministerie van VROM)* worden de duinen van Texel aangeduid als "Groene Koersgebieden". Hier zijn ecologische kwaliteiten richtinggevend voor de ruimtelijke ontwikkelingen. Voor de duinen op Texel wil dat zeggen: handhaving, gericht op versterking van de natuurfunctie, mede door natuurontwikkeling aan de randen. Intensivering van recreatie is alleen toelaatbaar, als de belangen van natuur en landschap niet worden geschaad. Dit geldt tevens voor intensivering van andere vormen van gebruik (landbouw, bosbouw, militair gebruik en diepe delfstofwinning).

Voor de gebieden buiten de duinen wordt gestreefd naar herstel en plaatselijk versterking van de ruimtelijke structuur door middel van natuurontwikkeling. De recreatief-toeristische functie kan worden bevorderd. De Noordzee is in principe multifunctioneel qua gebruik. Het accent ligt op een zodanige combinatie van functies dat die de specifieke kwaliteiten van het gebied ondersteunt. Het beleid is gericht op duurzame ontwikkeling als open water, op basis van de ruimtelijke, recreatieve en ecologische kwaliteiten. Voor de Noordzee bij Texel worden geen specifieke uitspraken gedaan.

Voor de Waddenzee geldt behoud en versterking van de natuurwaarde in combinatie met natuurontwikkeling in de kustzone. De Groene Koers wateren zoals de Waddenzee zijn in principe multifunctioneel, maar de functies zijn dermate verweven, dat de functie natuur sterke beperkingen oplegt aan de overige functies. Functies oppervlakte delfstofwinning, infrastructuur, windturbines andere bouwwerken en militair gebruik worden vermeden en zo nodig gesaneerd.

Ook het *Structuurschema Groene Ruimte (SGR van Ministeries van VROM en LNV)* wijst de duinen van Texel aan als kerngebied van de ecologische hoofdstructuur (EHS). In kerngebieden van de EHS geldt een basis bescherming voor het handhaven van:

- de bestaande bodemopbouw en -structuur;
- het bestaande bodemreliëf;
- de bestaande waterhuishouding (grondwater (GW), GW-stromen, kwel infiltratie, hydrologische isolatie);
- de bestaande kwaliteit bodem, water en lucht;
- de bestaande natuurlijke processen;
- de bestaande sedimentatie en erosieprocessen;
- de bestaande ontsluiting en rust;
- de bestaande landschapsstructuur.

Daarnaast worden delen van de binnenduinstrand op Texel als natuurontwikkelingsgebied aangewezen. De omringende Noordzee en Waddenzee worden in het SGR aangeduid als kerngebieden voor de EHS van de grote wateren. Verder voegt het SGR voor het strand en de vooroever toe dat zij als nevenfunctie recreatie hebben. Geheel Texel is aangewezen als "recreatief toeristisch gebied".

In het *Bestemmingsplan "Buitengebied Texel"* van de gemeente Texel wordt aangegeven dat de duingebieden uitsluitend mogen worden gebruikt en ingericht ten behoeve van waterkering en kustverdediging, het beheer, herstel en uitbouw van aan de gronden eigen landschappelijke en natuurlijke waarde, alsmede voor extensieve recreatie. Het strand mag worden gebruikt voor dagrecreatieve activiteiten, strandpaviljoens, kustverdediging alsmede het beheer, herstel en de uitbouw van de aan de gronden eigen landschappelijke en natuurlijke waarde. Er worden beperkingen gesteld aan bijvoorbeeld de hoeveelheid strandpaviljoens per strandslag. In de *strandnota* is eveneens beleid voor bebouwing op het strand opgenomen.

De waterkeringszone valt grotendeels binnen het door de bestemmingsplannen aangewezen duin en strand. In deze plannen zijn bepalingen opgenomen ter bescherming van de zogenaamde LNC waarden (cultuur, natuur en landschap).

2.7. Uitspraken rechter inzake bebouwing

Gedurende het winterseizoen 1991-1992 is door Rijkswaterstaat directie Noord-Holland een strandpaviljoen op het strand langs het Robbengat op Texel gedoogd. Dit betrof het paviljoen "Vliezicht" van de V.O.F. Zoetelief Beheer.

Sinds de vaststelling van de nota Kustbalans 1995 (begin '96) is er sprake van een landelijke beleidslijn inzake permanente bebouwing op het strand en de eerste duinregels. Mede gelet op dit nieuwe beleid werd het onwenselijk geacht dat bovengenoemd paviljoen in de winter op het strand nog langer werd gedoogd. Om aan die gedoogsituatie een einde te maken is aan de Gemeente Texel als overkoepelend vergunninghouder opgedragen (d.m.v. een bestuursdwangaanschrijving) er voor te zorgen dat de werken uiterlijk 1 november van het strand verwijderd werden. Tegen de bestuursdwangaanschrijving t.a.v. een tweetal paviljoens zijn twee bezwaarschriften ingediend. In de beslissing op de bezwaarschriften is ten aanzien van het paviljoen "Vliezicht" door de HID van de directie Noord-Holland besloten dat deze in het winterseizoen '96-'97 nog mocht blijven staan, gelet op het feit dat overwinteren enkele jaren achtereen was gedoogd. Moeilijkheid bij dit alles was dat in de betreffende besluiten ter motivering, bij gebrek aan specifiek beleid, alleen algemene uitgangspunten uit de Nota Kustbalans 1995 aangehaald konden worden.

Tegen de beslissing op de bezwaren is de heer Zoetelief in beroep gegaan en heeft hij tegelijkertijd een verzoek om een voorlopige voorziening gevraagd. Door de rechtbank te Alkmaar is laatstgenoemd verzoek eind '97 afgewezen.

Op 5 november jl heeft de rechtbank het beroep van Zoetelief **ongegrond** verklaard. De rechter is van mening dat Rijkswaterstaat terecht doorslaggevend gewicht toegekend heeft aan het in de Nota Kustbalans 1995 neergelegde beleid t.a.v. bebouwing langs de kust en aan het gestelde dat vergunningen voor seizoensgebonden bebouwing vooralsnog niet worden omgezet in vergunningen voor het gehele jaar.

De rechter acht het beleid niet onredelijk noch anderszins onaanvaardbaar en is van mening dat Rijkswaterstaat een niet onredelijk besluit heeft genomen en daarbij niet in strijd heeft gehandeld met enig algemeen beginsel van behoorlijk bestuur.

3. Beheersfilosofie

3.1. Inleiding

In dit hoofdstuk wordt toegelicht wat de achtergrond is van de beheersmaatregelen in de waterkeringszone. In feite worden de onderliggende beleidsplannen en wetten vertaald naar de Texelse situatie. Hierbij wordt niet alleen de taak van waterkeringbeheer belicht, maar tevens de taak van kustlijnhandhaving. Deze taken hebben direct gevolg op het technisch- en vergunningen beheer van de waterkeringszone.

RWS directie Noord-Holland heeft hiernaast taken aangaande waterkwaliteitsbeheer, bodembeheer van de Noordzee en wegbeheer. Deze worden in dit beheersplan niet behandeld omdat ze geen directe invloed hebben op het waterkeringbeheer.

Eerst wordt kort ingegaan op het systeem van de zandige kust, waarna de taken kustlijnhandhaving en waterkeringbeheer worden toegelicht.

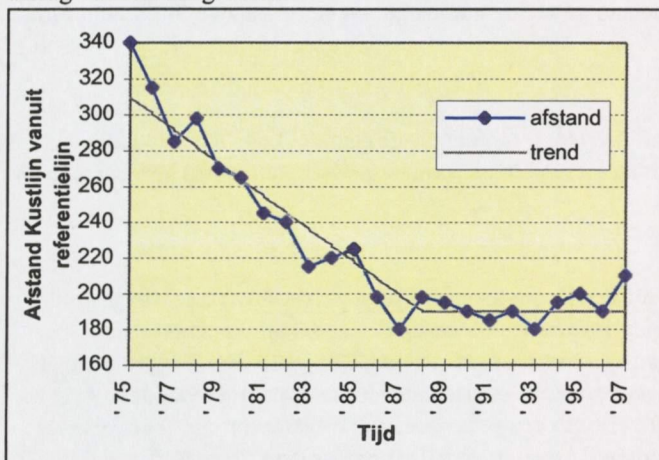
3.2. Systeem zandige kust

De kust is altijd in beweging. Op verschillende schaalniveaus vindt zandverplaatsing plaats. Grofweg zijn er twee belangrijke typen zandverplaatsing te onderscheiden:

- constante zandverplaatsing veroorzaakt door stroming en golfslag;
- incidentele zandverplaatsing (duinafslag tijdens een stormvloed en zandverplaatsing door water en wind).

In de constante zandverplaatsing aan de westkust van Texel is geen natuurlijk evenwicht aanwezig.

De kust erodeert (structurele erosie). Door middel van zandsuppleties (zie volgende paragraaf) wordt deze erosie gecompenseerd, om blijvend duinverlies tegen te gaan. Duinafslag treedt hierdoor minder vaak op, maar kan en mag nog wel plaats vinden. Omdat de constante zandverplaatsing (kunstmatig) in evenwicht is, zal het duin na afslag vanzelf aangroeien.

Een en ander wordt in figuur 1 gevisualiseerd. De trendlijn geeft de structurele erosie weer die vanaf rond 1990 door middel van zandsuppleties wordt gecompenseerd. De zaagtand geeft de incidentele zandverplaatsing aan: afslag en aangroei.

Figuur 1: Verschil constante en incidentele zandverplaatsing.

3.3. Kustlijnhandhaving

3.3.1. Algemeen

Als gevolg van de Wet op de waterkering heeft het Rijk de taak om de kustlijn van 1990 te handhaven. In de nota *De Basiskustlijn, Norm voor Dynamisch Handhaven* wordt omschreven hoe hieraan invulling wordt gegeven. Jaarlijks wordt door RWS de kustlijn gemeten en wordt berekend waar maatregelen nodig zijn om de blijvende achteruitgang van de kustlijn op te heffen. In het *Provinciaal Overlegorgaan voor de Kust* (POK) worden deze maatregelen (meestal zandsuppleties) door Provincie, Gemeente en natuurbeheerders besproken, om vervolgens een advies aan de Minister van Verkeer en Waterstaat te geven.

3.3.2. Zandige kust

Westkust

De gehele Texelse westkust, waarvoor vanaf paal 9 tot paal 31 de basiskustlijn in vastgesteld, erodeert. Een taak van RWS is om landwaartse overschrijding van de basiskustlijn (golfweg de laagwaterlijn van 1990) te voorkomen.

Getracht wordt om ingrepen in de natuurlijke processen zoveel mogelijk te beperken en het zandige karakter van de kust te handhaven. Daarom wordt gebruik gemaakt van zandsuppleties. Als de erosie dermate groot is dat zandsuppleties geen oplossing bieden, wordt een harde constructie overwogen. Zo is in 1995 de dam Eierland aangebracht.

Door het handhaven van de basiskustlijn wordt structurele afname van het duin tegengegaan. Incidentele afslag tijdens een stormvloed kan nog wel optreden. Na afslag zal bij behoud van de kustlijn vanzelf aangroeiing van het duin optreden. Dit is het natuurlijke proces van een zandige kust. Door middel van het zeereepbeheer wordt dit natuurlijke proces een handje geholpen. Door het plaatsen van schermen en planten van helm wordt zoveel mogelijk beperkt dat zand de binnenduinen in waait en suppletiezand uit het systeem van de basiskustlijn verdwijnt. Ook wordt hiermee overlast en schade in de binnenduinen voorkomen. Omdat er de laatste jaren van verschillende kanten wordt aangedrongen om verstuingen juist te stimuleren om de natuurlijke dynamiek van de duinen te vergroten, wordt met behulp van een proef onderzocht of het zeereepbeheer minder intensief kan. Er wordt naar gestreefd om de natuurlijke dynamiek zo veel mogelijk vrijheid te geven, zodat met de natuurlijke processen wordt mee- in plaats van tegengewerkt.

Sluftergeul

De Sluftergeul verplaatst zich ter hoogte van het strand en de zeereep langzaam richting het noorden. Daardoor treedt ten noorden van de sluftergeul afslag op, terwijl het duin ten zuiden van de geul nauwelijks groeit. Dit zou betekenen dat de slufteropening steeds breder wordt en dat er netto duinareaal verloren gaat. Om dit te voorkomen wordt de Sluftergeul ongeveer 1 maal per 5 jaar omgelegd. Hiermee wordt ook de inloop van golven in de Slufter bij een stormvloed beperkt, zodat schade aan zowel de natuurlijke vegetatie als de Slufterzanddijk beperkt blijft.

Zuidpunt

De zuidpunt van Texel bestaat uit een grote zandplaat "De Hors". In het westelijke deel van deze zandplaat, tussen paal 5 en 9, treedt structurele erosie op. Omdat structurele erosie van strandvlakten wordt geaccepteerd, is hier geen basiskustlijn vastgesteld.

Noordpunt

Aan de Noordpunt, tussen het Bolwerk Eierland en Bolwerk Robbengat is ook geen basiskustlijn vastgesteld. Wel worden de Bolwerken Eierland en Robbengat onderhouden en zo nodig door middel van zinkwerk beschermd. De zeereep tussen deze bolwerken kan aan erosie onderhevig zijn als de geul "Robbengat" zich meer richting land verplaatst. Dit wordt gedeeltelijk geaccepteerd om de natuurlijke dynamiek van deze geul zo min mogelijk te verstoren. Pas wanneer erg veel duin verloren dreigt te gaan, of de waterkering, of één van de bolwerken in gevaar komt, worden maatregelen genomen. Dit zal in een 10 stappenplan (zie paragraaf 4.1) verder uit worden gewerkt.

3.3.3. Harde constructies

Omdat de structurele erosie van de kust van Texel relatief groot is, zijn de laatste decennia verschillende harde constructies aangelegd. De Noordpunt wordt verdedigd door het Bolwerk Robbengat, Bolwerk Eierland en sinds 1995 de dam Eierland. De zuidwest kust is voorzien van strandhoofden. De zuidkust wordt beschermd door Bolwerk Stuifdijk en Bolwerk 't Horntje. Erosie van de vooroevers van de harde constructies wordt zo nodig beperkt door bodembescherming van zinkstukken en steen.

Dergelijke constructies worden alleen aangelegd als onderhoud op een meer natuurlijke manier, bijvoorbeeld met behulp van zandsuppleties, te veel kost. Bij de toetsing van de veiligheid van de waterkering wordt verondersteld dat de harde constructies tijdens een extreme stormvloed kunnen bezwijken. Om onnodig ingewikkelde berekeningen te voorkomen worden ook ter plaatse van harde constructies normale duinafslagberekeningen gemaakt. Dit betekent dat de veiligheid van het duin in werkelijkheid groter is dan theoretisch wordt berekend. De harde constructies liggen dus wel binnen de waterkeringszone, maar worden constructief slechts indirect als onderdeel van de primaire waterkering beschouwd.

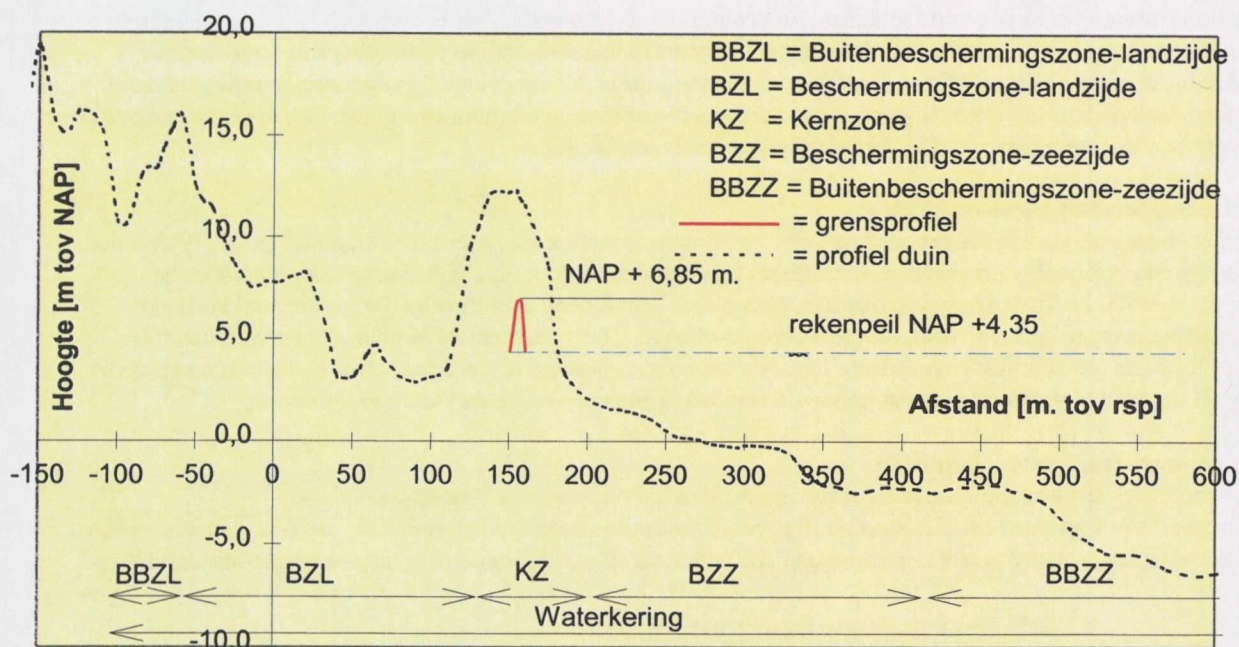
3.4. Waterkeringbeheer

3.4.1. Algemeen

Om het beheer van de primaire waterkeringen structureel vorm te geven stellen de beheerders een legger, overzichtstekening, beheersplan, beheersregister en calamiteitenplan vast. Ook wordt de waterkering elke vijf jaar beoordeeld op veiligheid tegen overstromingen. De overheid heeft hiervoor twee instrumenten ontwikkeld: de nota *hydraulisch randvoorwaarden voor primaire waterkeringen* en de *Leidraad toetsen op veiligheid (LTV)*. In de LTV wordt een duinwaterkering getoetst volgens de *leidraad voor de beoordeling van de veiligheid van duinen als waterkering*. De Unie van waterschappen heeft een model-keur en -legger vastgesteld, waarin onder andere een zone-indeling wordt gehanteerd, die ook bij RWS als voorbeeld dient.

3.4.2. Zandige kust

Op basis van modelonderzoek en metingen is het inzicht ontstaan dat tijdens een stormvloed het aanwezige kustprofiel in korte tijd wordt omgevormd in het zogenaamd afslagprofiel. De vorm van het afslagprofiel is afhankelijk van de waterstand, de golfhoogte en de valsnelheid van het afgeslagen zand. Hierbij wordt de berekeningsmethode volgens de *leidraad voor de beoordeling van de veiligheid van duinen als waterkering* gehanteerd. De benodigde sterkte van het duin als primaire waterkering wordt berekend met de hydraulische randvoorwaarde, afgeleid van een maatgevende stormvloed (zie nota *hydraulisch randvoorwaarden voor primaire waterkeringen*). Resultaat is een duinprofiel wat na afslag minimaal aanwezig moet blijven, het zogenaamde **grensprofiel**. Het gebied landwaarts van dit grensprofiel wordt dus beschermd tegen de overstromingen waar volgens de wet rekening mee moet worden gehouden. De waterkering is verdeeld in verschillende zones. Het duin waarin het grensprofiel ligt wordt de **kernzone** genoemd. Zowel landwaarts als zeewaarts van de kernzone bevindt zich de **beschermingszone**. Landwaarts is dit de strook die ruimte geeft aan mogelijke toekomstige verzwaring van de hydraulische randvoorwaarden. Zeewaarts is dit de strook waarover het zand van de kernzone zich na afslag zal verspreiden. De beschermingszone wordt tenslotte omgeven door de buitenbeschermingszone. Deze zone garandeert indirect de stabiliteit van de waterkering. Figuur 2 geeft een dwarsprofiel met de ligging van de verschillende zones.

Figuur 2: voorbeeld dwarsprofiel met zones

In de legger is de exacte ligging van het grensprofiel en de verschillende zones weergegeven. Ook is een nadere uitleg gegeven over de berekening en definitie. Zoals in de legger is aangegeven, is de keuze van de ligging van het grensprofiel gemaakt op basis van de volgende eisen:

1. ligging in bestaande duinen, dus geen noodzaak tot uitvoeren van werken;
2. voldoende aangrenzende ruimte om ook in de toekomst zo mogelijk zonder uitvoering van werken (tot over 200 jaar), veiligheid te kunnen garanderen;

3. bestaande bebouwing en bebossing zoveel mogelijk omringen;
4. zoveel mogelijk landwaarts om minimale beperkingen op te leggen voor de natuurlijke dynamiek van de kust en duinen.

Het beheer van de waterkering wordt afgestemd op de ligging van het grensprofiel met de bijbehorende zones.

Kernzone

De kernzone vormt de werkelijke kern van de waterkering. In de duinen is dit de duinenrij die onderdeel uitmaakt van de totale ring van de waterkering rond Texel. In het beheer wordt getracht om erosie door wind en water van de kernzone zoveel mogelijk te beperken. Het zandvolume mag niet afnemen en het profiel moet gehandhaafd blijven. Dit betekent dat de kernzone goed onderhouden moet blijven. Verstuiving wordt zo nodig beperkt door het plaatsen van en helimplanten. Wanneer er gevaar is voor schade ten gevolge van betreden en belopen worden afrasteringen geplaatst. In de praktijk is er in de kernzone niet veel onderhoud nodig omdat het grootste gedeelte niet toegankelijk en goed begroeid is. De kernzone ligt relatief ver landwaarts en ondervindt geen schade van een kleine stormvloed. Alleen ter plaatse van de Slufter treedt plaatselijk incidenteel lichte afslag op. Omdat de Slufterzanddijk niet veel reserve heeft, is hier een verborgen duinvoetverdediging aangebracht. Deze vergt wat meer onderhoud, ook om de begroeiing optimaal te houden.

Beschermingszone-zeezijde

De beschermingszone aan de zeezijde beschermt de kernzone tegen afslag. De hoeveelheid afslag van de kernzone die bij een stormvloed op kan treden is sterk afhankelijk van de hoeveelheid zand die al in de beschermingszone aanwezig is. Het totale zandvolume mag niet afnemen. Grote zandverstuivingen zijn hier ongewenst als hiermee de afslag van de kernzone wordt vergroot. Verplaatsing van zand binnen de beschermingszone levert geen bezwaar op. Eisen aan de begroeiing zijn minder hoog dan in de kernzone. Daarom is enige schade aan vegetatie door betreden en belopen geen bezwaar. Beperkingen tot onderhoud aan de beschermingszone, bijvoorbeeld na afslag, moeten minimaal blijven.

Beschermingszone-landzijde

De beschermingszone aan de landzijde geeft aan hoeveel ruimte er nodig is om de waterkering ook in de toekomst (tot over 200 jaar) veilig te kunnen houden. De ontwikkelingen van waterstanden, golven, zandtransporten, etc. in de verre toekomst zijn echter niet met zekerheid te voorspellen. We kunnen nu niet aangeven hoe en waar de waterkering eventueel versterkt moet worden. Met de beschermingszone aan de landzijde zorgen we ervoor dat er in ieder geval genoeg ruimte is om eventuele versterkingen uit te kunnen voeren. Belangrijk is dat beperkingen tot uitvoeren van verzwareningen minimaal blijven. De eisen die er gesteld worden zijn vergelijkbaar met de beschermingszone aan de zeezijde.

Buitenbeschermingszone-zeezijde

Deze zone maakt slechts indirect deel uit van de primaire waterkering. Zeer grote afnamen van de hoeveelheid zand kan de primaire waterkering ondermijnen. Ook kunnen hierdoor de hydraulische randvoorwaarden (bijvoorbeeld de hoogte van golven) worden beïnvloed. Er worden aan dit gebied door de waterkering dus weinig beperkingen gesteld voor eventuele ontwikkelingen. De grens van de buitenbeschermingszone ligt ongeveer 3 km uit de Rijks Strandpalen Lijn (een lijn evenwijdig aan de zeereep). Buiten deze afstand wordt geacht dat bodemveranderingen van minimale invloed zijn op de veiligheid van de waterkering.

Buitenbeschermingszone-landzijde

De buitenbeschermingszone aan de landzijde kent dezelfde (minimale) beperkingen als de buitenbeschermingszone aan de zeezijde. Het gebied waar grootschalige ingrepen nog invloed kunnen hebben op de waterkering wordt gesteld op minimaal 100 meter uit de grens van de beschermingszone-landzijde.

3.4.3. Harde waterkeringen (dijken)

Ten noorden van de Mokbaai maken de veerhaven en de dijk Het Molwerk deel uit van de ring van de primaire waterkering. Ook deze dijklichamen zijn verdeeld in de bovengenoemde zones. In principe geldt hiervoor hetzelfde als voor de zandige waterkering, met het verschil dat het dijklichaam niet mag bezwijken tijdens een stormvloed. De kernzone (dijklichaam zelf) mag niet worden beschadigd en wordt optimaal onderhouden. In de (buiten)beschermingszones mag niets gebeuren wat de stabiliteit van het dijklichaam in gevaar kan brengen, of de aanval van hydraulische belastingen van de dijk vergroot.

3.5. Andere belangen in de waterkeringszone

RWS streeft ernaar om binnen de waterkeringszone randvoorwaarden te scheppen voor gebruik van de duinen en het strand ten bate van andere functies. Het beheer wordt zo uitgevoerd dat medegebruik van de waterkering door bijvoorbeeld natuur en landschap, recreatie en bebouwing zoveel mogelijk meelift. In de volgende paragrafen wordt omschreven hoe dit plaatsvindt. Kort samengevat liften bovengenoemde functies mee met de volgende werkzaamheden:

1. Handhaven kustlijn;
2. Reguleren zandverstuivingen;
3. Versterken zoet/zout gradiënt;
4. Bevorderen toegankelijkheid strand.

Omdat de natuur- en landschappelijke waarde van de duinen van Texel groot is, staat RWS positief tegenover de ontwikkelingen van het Nationaal park.

Handhaven kustlijn

Het handhaven van de kustlijn heeft direct positief effect op de mogelijkheden van medegebruik van duin en strand door diverse functies.

Reguleren zandverstuivingen

Het reguleren van verstuivingen wordt gedaan om schade aan de waterkering te beperken en suppletiezand binnen het systeem van de kustlijn te houden, maar ook om overlast en schade aan medegebruik van de duinen en het strand te beperken.

De kans op grootschalige, ongewenste verstuivingen lijkt door verschillende oorzaken steeds kleiner te worden, zodat steeds meer wordt overwogen om de natuur in de kustzone meer vrijheid te geven en dus het zeereepbeheer te extensiveren. Positieve gevolgen van extensief zeereepbeheer zijn te verwachten in de vorm van een natuurlijke overgang van strand naar duin, afwisselend landschap en de toename van diversiteit van flora en fauna. Omdat de natte duinvalleien landwaarts van de zeereep een hoge natuurwaarde vertegenwoordigen, wordt er voorzichtig omgegaan met toelaten van verstuivingen van de zeereep. Met een proef wordt onderzocht in hoeverre de stuifbeperkende maatregelen nodig blijven. De proef wordt in samenwerking met Staatsbosbeheer uitgevoerd en zal naar verwachting minimaal 5 jaar duren. In die tijd wordt intensief gemonitord. Het doel is om op basis van de proef langs de gehele Texelse kust aan te geven hoe de zeereep onderhouden gaat worden. Tot de proef resultaten geeft zal RWS op andere locaties het huidige zeereepbeheer voortzetten.

Bij De Hors voert RWS geen stuifbeperkende maatregelen meer uit omdat dit gebied in materieel beheer bij Defensie is. Voor de waterkering is er geen belang bij dergelijke maatregelen, zolang de Stuidijk niet wordt ondermijnd. Ten slotte kan het voorkomen dat schade aan de begroeiing door konijnen ontstaat. Wanneer in de zeereep of kernzone ontoelaatbare schade dreigt te ontstaan, wordt staatsbosbeheer aangesproken om de konijnenstand te reguleren.

Versterken zoet/zout gradiënt

In het gebied in en om de Slufter zou een aantal inrichtingsmaatregelen genomen kunnen worden om bepaalde natuurwaarden te vergroten c.q. te creëren. Te denken valt hierbij aan vergroting van het Slufter-areaal zelf en het creëren van een zoet-zout gradiënt tussen de Slufter en de aangrenzende duinvallei in het zuiden, ook wel de Nederlanden genoemd. Eén van de inrichtingsmaatregelen waaraan gedacht wordt is het weghalen van het Slufterdijkje. Er zal een verkennende studie worden uitgevoerd om te bepalen wat de winst- en verliespunten zijn van de voorgestelde inrichtingsmaatregelen. Op basis van deze studie zal door Staatsbosbeheer, in overleg met alle belangenpartijen, waaronder RWS, besloten worden of deze inrichtingsmaatregelen wel of niet uitgevoerd kunnen worden. Vanzelfsprekend zal er voor zorggedragen worden dat geen van deze inrichtingsmaatregelen de veiligheid aantast.

Bevorderen toegankelijkheid strand

Om schade aan de duinen te voorkomen worden waar nodig langs de duinvoet afrasteringen geplaatst. De strandslagen en paden worden onderhouden om het strand toegankelijk te houden, zowel voor onderhoudswerkzaamheden als voor recreatiedoeleinden. De parkeerterreinen worden niet door RWS onderhouden, met uitzondering van de slagbomen naar de strandslagen.

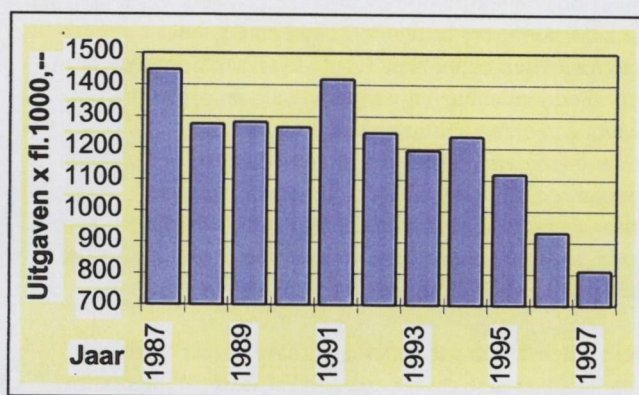
4. Technisch beheer

4.1. Algemeen

Wat er door RWS in beheer is en welke beheerstaken RWS heeft, wordt beschreven in het *Beheersplan nat* van RWS. Voor het beheersgebied wordt beschreven waar welke functies van toepassing zijn en wordt er een globale uitwerking van het beleid gegeven. Vervolgens worden de pakketten maatregelen beschreven die nodig zijn om het beleid uit te voeren. Ook wordt een standopname gegeven van de mate waarin aan de toegekende functies wordt voldaan. Hiermee wordt duidelijk of de onderhoudstoestand op peil blijft of dat er achterstanden optreden en in welke mate de investeringen leiden tot een betere functieervulling. De onderbouwing van de maatregelen gebeurt met het "10-stappenplan". De essentie van deze methodiek is dat op detailniveau wordt vastgelegd aan welke eisen moet worden voldaan en welke onderhoudstoestand daarvoor nog acceptabel is. In het geval van de waterkering Texel wordt dit in de legger vastgelegd, terwijl het beheersplan de maatregelen omschrijft. Voor de objecten met de functie kustlijnverzorging worden aparte 10-stappenplannen opgesteld.

4.2. Zeereep

De duinen worden onderhouden door middel van het poten van helm en het plaatsen van stuifschermen van riet en rijshout. Dit om verstuiwingen te voorkomen en de eerste zeereep op een voldoende stevig duinmassief te houden. Grote verstuiwingen en afgeslagen duinen worden weer onder profiel gebracht en daarna met helm beplant.

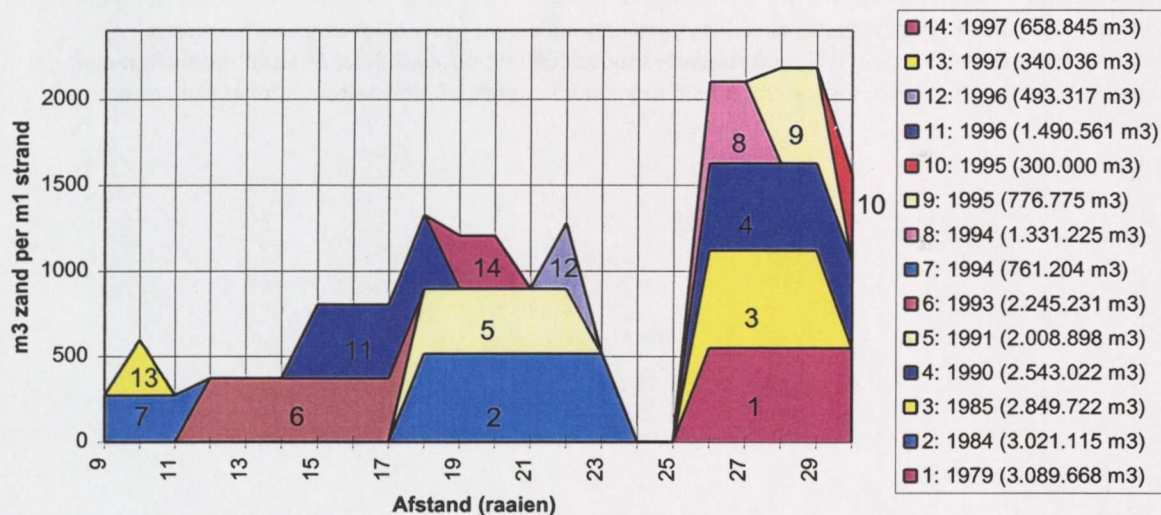
Figuur 3: Uitgaven onderhoud zeereep

Om te voorkomen dat mensen de helm stuk lopen wordt de duinvoet vaak afgeschermd door middel van afrasteringen. Toegang naar het strand vindt plaats via duinovergangen welke door Rijkswaterstaat worden onderhouden. Sinds het handhaven van de kustlijn zijn grote schuifwerken in de duinen niet meer nodig. Ook stuifregulerende maatregelen zijn minder nodig omdat er minder verstuiwing optreedt. Dit is te zien uit de volgende grafiek waarin het werk aan de zeereep in guldens wordt uitgedrukt.

Ter plaatse van paal 14 wordt in samenwerking met Staatsbosbeheer een proef uitgevoerd om de gevolgen van het extensiveren van het zeereepbeheer te onderzoeken (zie "beheersfilosofie").

4.3. Kustlijn

De kustlijn wordt vanaf eind jaren 80 in stand gehouden door middel van zandsuppleties. Zand wordt op de Noordzee (op dieptes groter dan NAP -20 m) gewonnen en op het strand gespoten. In de volgende tabel/grafiek zijn de uitgevoerde zandsuppleties weergegeven.

Figuur 4: Overzicht zandsuppleties Texel.

De strandhoofden tussen paal 9 en 18, welke als functie hebben de kusterosie te vertragen, worden in stand gehouden door middel van zinkstukken, stortsteen en gietasfalt. Dit kost inclusief de aankoop van zink- en stortsteen jaarlijks circa 2 miljoen gulden (ca. 0,9 miljoen euro). Schade aan een strandhoofd wordt zo spoedig mogelijk hersteld omdat bij afwachten de grootte van de schade exponentieel toeneemt. De duinen bij de vuurtoren zijn voorzien van duinvoetverdediging en vooroeververdediging (Bolwerk Eierland) en hier is de Eierlandse dam in 1995 aangelegd om de kusterosie te beperken. Deze dam wordt door middel van zinkstukken en stortsteen onderhouden. De bolwerken Stuijdijk, Robbengat en 't Horntje worden door middel van normaal onderhoud en maaiwerk onderhouden.

Verder wordt voor de bolwerken zo nodig zinkwerk aangebracht om de vooroever niet te steil te laten worden en de stabiliteit van de bolwerken te garanderen. Overigens wordt in de Texelstroom tussen 't Horntje en Oudeschild ook regelmatig zinkwerk uitgevoerd om het opdringen van de Texelstroom een halt toe te roepen en zo de stabiliteit van de Prins Hendrik dijk en zeewering Oudeschild te garanderen.

4.4. Primaire waterkering

Door het gehele duingebied, uitgezonderd de Slufter en bij de noordpunt, is een tweede duinenrij aanwezig, die bij een eventuele doorbraak van de zeereep het achterland tegen overstroming moet beschermen. Hier wordt in de kern- en beschermingszone verstuuving tegengegaan door middel van planten van helm. In de beschermingszone zijn stuifkuilen toelaatbaar zolang het beperkt blijft tot enkele, stabiele stuifkuilen.

De zeekering aan de oostkant van de Slufter (de Slufterzanddijk) vraagt extra zorg. Hier is op kwetsbare gedeeltes een verborgen duinvoetverdediging (geotextiel met klei) aangebracht. De Sluftermond mag niet breder worden dan hij in 1985 was, in verband met golfaanval op de kwetsbare Slufterzanddijk. Daarom wordt de Sluftergeul, waar deze in zee uitkomt, regelmatig verlegd (eens in de 5 of 6 jaar).

Langs de Mokbaai ligt de dijk Het Molwerk. Deze wordt extensief beweide met schapen. De dijk gaat richting de veerhaven over in een duinvoetverdediging van het duin De Magere Witte. Deze duinvoetverdediging wordt, evenals de dijk Het Molwerk en de oever van de veerhaven in stand gehouden door middel van normaal onderhoud.

4.5. Algemeen

Om bovengenoemde werkzaamheden uit te kunnen voeren zijn op een aantal plaatsen in het duingebied opslagterreinen en werkterreinen aanwezig (ter plaatse van paal 12, 15, 32, 33.5 en 34). Op de noordpunt ligt een steendepot langs de Stengweg en staat een stormwachthuisje langs de Volharding. Bij Westerslag is een niet-permanente dependance van RWS en de onderhoudsaannemer gevestigd. Hier is een opslag van materialen zoals rijshout, stro en breuksteen. Ook worden hier zinkstukken gemaakt. Tenslotte ligt langs het Jan Ayeslag een steendepot.

5. Vergunningen- en toegangbeheer

5.1. Algemeen

In de Wbr, artikel 2 is het volgende bepaald: *"Het is verboden zonder vergunning van de minister gebruik te maken van een waterstaatswerk door anders dan waartoe het is bestemd:*

- a. *daarin, daarop, daaronder of daarover werken te maken of te behouden;*
- b. *daarin, daaronder of daarop vaste stoffen of voorwerpen te storten, te plaatsen of neer te leggen, of deze te laten staan of liggen."*

In artikel 6 is bepaald dat onze minister van Verkeer en Waterstaat de toegang tot een waterstaatswerk geheel of gedeeltelijk kan verbieden of beperken door een daartoe strekkende bekendmaking, geplaatst bij het betrokken waterstaatswerk.

Dit vergunningenstelsel heeft het doel de waterkering te beschermen en doelmatig en veilig gebruik ervan te verzekeren. In de volgende paragrafen wordt aan de hand van concrete voorbeelden meer inhoud gegeven aan het gebruik van vergunningenbeheer om de beheersfilosofie te verwezenlijken. Bij een vergunningaanvraag zullen de belangen van RWS worden afgewogen tegen de belangen van derden (waaronder de vergunningaanvrager).

De waterkering is naar belangrijkheid verdeeld in drie verschillende zones (zie hoofdstuk beheersfilosofie). In de legger is de ligging van deze zones gedetailleerd weergegeven. Het vergunningenbeheer verschilt per zone. Verder worden de zeereep en het strand met betrekking tot het handhaven van de kustlijn als aparte zone aangegeven.

Tabel 1 geeft een overzicht van deze zones met een korte omschrijving van het vergunningenbeheer aan de hand van enkele voorbeelden. De regels die gegeven worden zijn principe-regels. In het geval dat een activiteit de RWS-belangen minimaal schaadt en het belang voor andere functies groot is kan, onder voorwaarden, een vergunning worden verleend.

Het vergunningenbeheer richt zich alleen op de belangen van RWS als beheerder van de primaire waterkering en kustlijnzorg. Andere belangen (bijvoorbeeld Natuur en Landschap) kunnen bij het behandelen van vergunningen wel worden meegewogen (zie paragraaf 1.2.1).

Reeds lopende vergunningen

De reeds verleende vergunningen langs de kust zijn verdeeld over de gehele kust met een concentratie rond de vuurtoren. De aard van de vergunningen is divers. Rond de vuurtoren zijn diverse verpachtingen van kracht. Langs de westkust gaat het om het behouden van objecten en eventueel bijkomende werken en leidingen. Twee vergunningen op zee hebben betrekking op het duiken naar scheepswrakken e.d. In bijlage 3 is een overzicht van de reeds lopende vergunningen gegeven. Dit betreft een momentopname (december 1998), waarbij opgemerkt wordt dat met de huidige beleidsregels nieuwe vergunningsaanvragen, die inhoudelijk vergelijkbaar zijn met reeds verleende vergunningen, geweigerd kunnen worden.

Tabel 1: vergunningenbeheer/toegangbeheer per zone.

	Activiteit	Zone			
		Kernzone	Beschermingszone	Buiten- beschermings- zone	Zeereep/strand *1
Vergunningenbeheer					
1.	Afgraven, spitten, grond roeren	geen wijziging aanbrengen;	kleinschalig geen bezwaar als de netto hoeveelheid zand dwars op de waterkering gelijk blijft	geen afgravingen voor winning delfstof/specie; kleinschalige wijzigingen mogelijk	geen kunstmatige wijzigingen aanbrengen (m.u.v. strandrecreatie)
2.	Aanbrengen kabels of leidingen	alleen aanbrengen langs bestaande verhardingen			
3.	Aanleggen of wijzigen wegverhardingen	geen aanleg verhardingen	geen aanleg verhardingen	geen bezwaar	geen uitbreiding van strandslagen
4.	Trillingen (ontploffingen, etc.) en/of explosie-gevaarlijk materiaal	niet toelaatbaar	niet toelaatbaar	geen seismologisch onderzoek; geen leidingen/tanks met druk groter dan 10 bar	geen aanvullende eisen
5.	Verandering van begroeiing	begroeiing niet aantasten; geen houtgewas aanbrengen	begroeiing niet aantasten	begroeiing niet aantasten	geen kunstmatige wijzigingen aanbrengen
6.	Aanbrengen van bouwwerken	geen bebouwing	geen bebouwing, alleen seizoen-bebouwing	geen bezwaar	zeereep geen bebouwing; op strand alleen seizoenbebouwing
Toegangbeheer					
8.	Betreden, berijden	niet buiten paden en wegen	geen bezwaar	geen bezwaar	zeereep niet betreden/berijden strand betreden geen bezwaar; berijden niet buiten daartoe bestemde wegen
9.	Beweiden door dieren	kleine dieren die gewas niet beschadigen geen bezwaar	dieren die gewas niet veel beschadigen geen bezwaar	geen bezwaar	n..v.t.

*1: De zeereep en het strand maken deel uit van de beschermingszone- of buitenbeschermingszone-zeezijde. De bepalingen die hier zijn genoemd zijn dus aanvullend voor die zones.

5.2. Toelichting

De paragrafen 5.2.1 t/m 5.2.7 slaan op het vergunningenbeheer. De overige paragrafen hebben betrekking op het toegangbeheer.

Vergunningenbeheer

5.2.1. Afgraving.

In de duinen kan het gewenst zijn om enig grondverzet te plegen voor bijvoorbeeld natuurontwikkeling of bereikbaarheid van een gebied. In de kernzone, de belangrijkste zone van de waterkering, zijn veranderingen in principe uit den boze. Indien toch noodzakelijk mag de waterkering niet worden verzwakt en eventueel moet de legger worden aangepast. In de beschermingszone is enig (lees tot ca. 300 m³) grondverzet toelaatbaar als de hoeveelheid zand dwars op de waterkering maar gelijk blijft en het karakter van het gebied niet wordt aantast. De hoeveelheid afslag van de kernzone is immers afhankelijk van de hoeveelheid zand in de beschermingszone aan de zeezijde. Het verwijderen van een humuslaag (tot ca. 20 cm.) in het kader van natuurontwikkeling/herstel wordt in de beschermings- en kernzone toegestaan onder voorwaarde dat grond in hetzelfde gebied zeewaarts van het grensprofiel wordt gedeponeed. In de buitenbeschermingszones heeft een beperkte ontgraving niet veel directe invloed op de veiligheid van de waterkering. Grootschalige ontgraving, zoals delfstofwinning, is uit den boze. Onderhoudsbaggerwerk in de vaargeulen (Mokbaai en veerhaven) is soms noodzakelijk, maar wordt zoveel mogelijk beperkt omdat de invloed hiervan op kustverdediging zij het marginaal, toch aanwezig is. Overigens ligt dit beleid vast in de nota's "*Geground ontgronden*", "*Regionaal ontgrondingsplan Noordzee*" en "*het Beheersplan Ontgroning Waddenzee*". Voor zandwinning en baggerwerk is een vergunning nodig op grond van de Ontgrondingenwet en het Rijksreglement Ontgrondingen. Deze moeten verleend worden door de beheerder van het betreffende gebied. Rijkswaterstaat Directie Noordzee beheert de Noordzee, terwijl Rijkswaterstaat directie Noord-Holland het betreffende gedeelte in de Waddenzee beheert. De Provincie regelt het beheer te land.

De zeereep en het strand worden zo natuurlijk mogelijk beheerd. Hier mogen dan ook geen kunstmatige ingrepen plaats vinden, behalve wanneer het voor onderhoud nodig is. Op het strand is kleinschalig graven en roeren van grond als strandrecreatie uiteraard toelaatbaar.

5.2.2. Aanbrengen kabels en leidingen

In het *Streekplan van de kop van Noord-Holland en Texel* is aan de westkust van Texel geen tracé aangewezen voor aanlanding van olie- of gasleidingen. Kabels en leidingen voor bebouwing in de duinen of op het strand kunnen een nadelige invloed hebben op de sterkte van de waterkering. Met name leidingen met een grote doorsnede moeten zijn voorzien van afsluiters. Bij waterleidingen moet de afsluiter automatisch zijn. Als vergunning wordt verstrekt voor het aanleggen van kabels of leidingen zal het tracé langs een wegverharding worden gekozen.

5.2.3. Aanleggen of wijzigen wegverhardingen

Op de kern- en beschermingszones is het ongewenst verhardingen, op- en afritten, in- en uitritten en looppaden aan te leggen, te verbreden, te versmallen, van samenstelling te wijzigen of te verwijderen.

De verhardingen moeten in de kern- en beschermingszones op zodanige wijze worden uitgevoerd dat ze de waterkerende constructie geen schade aandoen, dan wel dat de waterkerende constructie erop is aangepast. In de duinen zijn de paden meestal aangelegd om de mensen te leiden en zo beschadiging aan vegetatie te voorkomen. Verhardingen kunnen het onderhoud aan de waterkering vereenvoudigen, echter ook hinderen. Bij eventuele toekomstige verzwarende van de waterkering moet immers ook de verharding worden aangepast. Tevens beperken verhardingen de dynamiek van de duinen, die juist voor de kustlijn zorg zo belangrijk is. Tenslotte moet worden gerealiseerd dat voor wegen en paden buiten het grensprofiel niet de landelijk vastgestelde veiligheidsgarantie wordt gegeven. Overigens zijn de werkwegen van RWS zoveel mogelijk openbaar om medegebruik niet te beperken.

5.2.4. Trillingen en explosiegevaarlijk materiaal

Op, in of boven de kern- en beschermingszones is het ongewenst om door middel van ontploffing, dan wel op andere wijze ongewoon hevige trillingen te veroorzaken.

Op, in of boven de kern-, de beschermings- en de buitenbeschermingszones is het ongewenst om explosiegevaarlijk materiaal op te slaan of explosiegevaarlijke inrichtingen te hebben.

In de buitenbeschermingszone is het ongewenst om leidingen, tanks, drukvaten of andere werken met een overdruk van 10 bar of meer te leggen, op te richten, te hebben, te herstellen, te wijzigen, te vernieuwen of op te ruimen.

Trillingen kunnen de grondmechanische eigenschappen van materialen waarvan de dijk is opgebouwd of naastliggende grond (tijdelijk of permanent) fors veranderen. Hierdoor ontstaat een volkomen andere evenwichtssituatie rond de waterkering wat tot gevolg kan hebben dat het waterkerend vermogen in extreme omstandigheden onvoldoende is. Daarnaast kunnen explosies de bekleding van de waterkering verloren doen gaan; er wordt een gat geslagen in de bekleding, een belastingverandering teweeg gebracht of er ontstaat naast de waterkering een gat.

De bepalingen voor de buitenbeschermingszones hebben tot doel extreme wijzigingen in de samenstelling en hoogteligging van de naast de waterkering gelegen gronden te voorkomen. Eventuele extreme wijzigingen kunnen invloed uitoefenen op de grondmechanische stabiliteit van de waterkering en daarmee het waterkerend vermogen. Gedacht wordt onder andere aan zettingsvloeiing (oevervallen) ter plaatse van bolwerken. Ook kunnen door extreme wijzigingen de hydraulische randvoorwaarden (golfhoogte, waterstand) ongunstig veranderen, hetgeen hogere eisen stelt aan de waterkering.

5.2.5. Veranderen van begroeiing

Voor duinen is begroeiing belangrijk om het zand vast te houden en erosie door de wind te voorkomen. Dit is vooral in de kern- en beschermingszones belangrijk.

In de buitenbeschermingszone worden zandverstuivingen beperkt als ze overlast aan derden veroorzaken. Het is daarom ongewenst om beplanting dienende tot de verdediging van de waterkering of andere verdedigingsmaterialen op of aan de kern-, beschermings- of buitenbeschermingszones te beschadigen, te vernietigen, te verplaatsen of weg te nemen. Op plaatsen waar de helm erg goed groeit wordt door RWS wel helm gestoken om elders te planten. In de kernzone van de zandige waterkering is het ook ongewenst om houtgewas dan wel andere begroeiing te beschadigen of te vernietigen.

Mogelijk is het in het kader van dynamisch kustbeheer gewenst plaatselijk natuurlijke verstuivingsprocessen te bevorderen. In overleg met belanghebbenden kan hiervoor toestemming worden gegeven.

Bij strandhoofden en oevers van harde constructies (bijvoorbeeld Bolwerken of de dijk Het Molwerk) kan schelpengroei en plantaardige groei de stenen een betere samenhang geven. Afsteken of op andere wijze losmaken van op verdedigingsmaterialen vastzittende schelpdieren, wieren en dergelijke is hier dus niet toegestaan.

Bij dijken is een goede wortelgroei van de grasmat belangrijk, zodat een samenhangend vegetatiedek ontstaat en golfaanvallen weerstaan kunnen worden. Mest geeft over het algemeen een minder diepe wortelgroei en is dus niet gewenst. Tenslotte is het in de kernzone van dijken ongewenst om houtgewas dan wel andere begroeiing te planten, te zaaien of te hebben, omdat dit over het algemeen de stabiliteit van de grasmat beperkt.

5.2.6. Aanbrengen van bouwwerken

Zandige kust

De regering overlegt met provincies, gemeentes en waterschappen over regulering van bebouwing in de kustzone met het oog op behoud, en waar mogelijk vergroting van de veerkracht. Ook wordt momenteel gewerkt aan een transmurale (Noord-Hollandse) visie ten aanzien van bebouwing in de kustzone. Zolang dit duurt is interim-beleid van kracht (zie paragraaf 2.2) om onomkeerbare ontwikkelingen te voorkomen. Nieuwe permanente bebouwing op het strand en de waterkering wordt in principe geweerd. Vergunningen voor niet-permanente (seizoensgebonden) bebouwing, zoals strandpaviljoens, worden niet omgezet in vergunningen voor het gehele jaar. Dit geldt ten aanzien van bebouwing in de zeeleep en op het strand. Het is mogelijk dat de regels in dit beheersplan naar aanleiding van nieuw landelijk beleid of een nieuwe kustvisie worden aangescherpt.

Uit waterkeringstechnisch oogpunt gelden de volgende regels voor de verschillende waterkeringszones: In de kernzone is geen bebouwing toelaatbaar. Enerzijds omdat bebouwing hier een nadelige invloed kan hebben op duinafslag, anderzijds om volledige vrijheid te behouden voor eventueel noodzakelijke herstel- of verzwaringswerken. In de beschermingszone is seizoen-bebouwing technisch gezien geen bezwaar, als de bebouwing maar snel en op elk moment verwijderd kan worden. Permanente bebouwing is ook hier niet toegestaan om volledige vrijheid te behouden voor eventueel noodzakelijke herstel- of verzwaringswerken. In de buitenbeschermingszone geeft bebouwing technisch gezien geen bezwaar zolang er geen dreiging bestaat dat ten

gevolge van slechte weersomstandigheden schade aan een rijkswaterstaatswerk wordt veroorzaakt. Ook bij bouwwerken in zee moet minimaal worden aangetoond dat er geen nadelige invloed is op de Texelse waterkering, of dat deze invloed wordt gecompenseerd.

Dit beleid is gesteld met de gedachte dat andere belangen worden beschermd door de vigerende bestemmingsplannen. In dit bestemmingsplan zijn bijvoorbeeld beperkingen opgenomen voor het aantal strandpaviljoens per strandslag (meestal 2 stuks) en over het algemeen wordt in duinterrein geen bestemming voor bebouwing gegeven. RWS ziet vanuit de waterkeringstaak op dit moment geen reden om hier extra beperkingen aan te stellen.

Dijken

Bebouwing beïnvloedt een aantal schademechanismen ongunstig. Bovendien bemoeilijkt de aanwezigheid van bebouwing of beplanting het beheer van de waterkering. Bomen kunnen bij een harde storm ook omwaaien en zo schade aanrichten.

Nadelige gevolgen van bebouwing zijn afhankelijk van de locatie waar bebouwing voorkomt: buitentalud, kruin, binnentalud, voorland en achterland. Punten van aandacht naast de bebouwing zijn: op- en afritten, ontgravingen, aansluiting van nutsleidingen, riolen, putten, olie- en septictanks, al of niet gedempte sloten en tuinen. De wijze van funderen is van belang voor het ontstaan van holle ruimten tussen bebouwing en de kering. In het algemeen zullen objecten die niet functioneel aan de waterkering gebonden zijn (zoals bijvoorbeeld een gemaal), worden geweerd.

Toegangbeheer

5.2.7. Betreden, berijden

Ook regels met betrekking tot het betreden en berijden van de waterkering hebben directe invloed op het beschadigen van de begroeiing. Op plaatsen waar begroeiing door betreding werd beschadigd, zijn in het verleden paden aangelegd. Men mag zich niet buiten de paden bevinden. Uitzondering hierop is uiteraard het strand. Omwille van de veiligheid zijn motorvoertuigen op het strand ongewenst, maar voor noodzakelijke activiteiten kan een vergunning worden verstrekt.

5.2.8. Beweiden door dieren

In hoeverre het beweiden door dieren wordt toegestaan is afhankelijk van de schade die de dieren aan kunnen brengen aan de begroeiing en wat het gevolg van de schade kan zijn. In de kernzone mag de begroeiing niet aangetast worden en zal alleen beweiding door kleiner vee, of zeer extensieve beweiding mogelijk zijn. In de beschermingszone geldt aan de zeezijde hetzelfde. Aan de landzijde is de kans op uitsterven dermate klein dat beweiding geen bezwaar met zich meebrengt.

Op een dijk is alleen extensieve beweiding van kleinvee mogelijk.

5.2.9. Algemeen

Tenslotte is het eigenlijk vanzelfsprekend dat:

- bestaande werken zoals bolwerken, kleibekledingen, strandhoofden, etc. niet aangetast mogen worden;
- beheersborden, raaipalen, afrasteringen, etc. niet beschadigd of onbruikbaar gemaakt mogen worden;
- materialen plaatsen, storten, werpen of achterlaten verboden is.

Dergelijke regels worden ook gesteld in de APV en gehandhaafd door de gemeente.

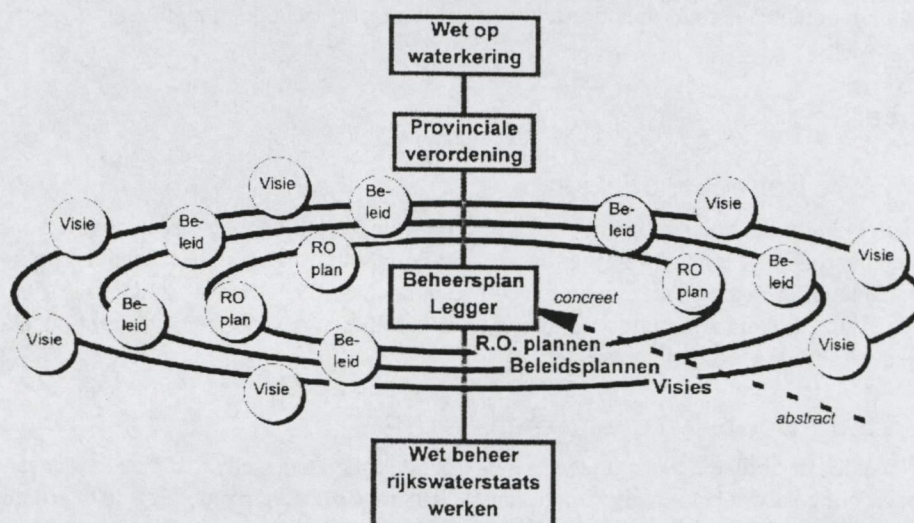
Bijlage 1

Status Beheersplan en ontwikkelingen kustbeleid

Status

In voorgaande hoofdstukken is al aangegeven welke wetten en beleidsdocumenten er aan het beheersplan ten grondslag liggen. In deze bijlage wordt hieraan een schematische samenhang gegeven. Tevens wordt de structuur gegeven van de huidige beleidsontwikkelingen, op basis waarvan het beheersplan later aangepast kan worden.

Het beheersplan is wettelijk gestoeld op de Wet op de waterkering en de provinciale verordening, terwijl de Wet beheer rijkswaterstaatswerken mogelijkheden geeft tot juridische beheer door middel van vergunningverlening. De afwegingskaders bij het uitvoeren van zowel juridisch als technisch beheer worden gevormd door bestaande beleidsnota's van diverse instanties. Deze beleidsnota's, die overigens vaak ontstaan zijn uit zogenaamde visie-notities, worden in het beheersplan zeer gebiedsgericht en concreet uitgewerkt. Dit resulteert in een praktisch bruikbaar document waarin de belangrijkste zaken rond het waterkeringsbeheer opgenomen zijn. In de volgende figuur is bovenstaande schematisch weergegeven.

Figuur 5: Het planetenstelsel van beleidsdocumenten.

Ontwikkelingen kustbeleid

Een gemis in het huidige kustbeleid is een integraal beleid op het gebied van ruimtelijke ordening. De kustnota en de Vierde Nota waterhuishouding (NW4) zijn tamelijk sectoraal: gericht op het aspect veiligheid. In de NW4 wordt de kustzone minimaal behandeld.

Bouwstenen voor een integrale ruimtelijke visie op de gewenste ontwikkelingen in de kustzone zijn visies van afzonderlijke departementen. Deze visies leiden tot een Interdepartementale kustvisie (IVK). Uit de IVK en een aantal andere visies worden elementen opgenomen in de Rijksuitgangspuntennota (RUN), ofwel de Houtskoolschets (HKS). De HKS is een richtinggevende voorstudie voor ruimtelijk relevant kabinetsbeleid. Deze HKS is daarmee richtinggevend aan het SGR2, het NMP4, het SVV3, etc. En ook voor het kustbeleid. De HKS leidt tot de 5^e Nota Ruimtelijke Ordening in het jaar 2000. Samen met de NW4 moet dit voldoende basis hebben voor een gebiedsgerichte uitwerking in een integrale 3^e kustnota.

Inhoudelijk wordt gedacht aan de inrichting van een scheiding van functies in bepaalde gebieden. Trefwoorden zijn "zonering" en "contouren". Te denken valt aan bebouwingsconcentraties, veerkrachtgebieden, badplaatsen, strandslagen, e.d. in drie onderscheiden regio's Wadden, Hollandse kust en Delta. Inrichtingsprincipes die gehanteerd kunnen worden zijn "ja, mits" en "nee, tenzij".

Bijlage 2

Achtergrondinformatie over het project RWS Waterkering Texel

In het beheer en onderhoud van de waterkeringen was rond de jaren '40 geleidelijk een achterstand opgetreden, zoals bij de stormvloed van 1953 op rampzalige wijze bleek. Vanaf die tijd is er met veel inspanning gewerkt om de waterkeringen weer op gewenste sterkte te krijgen. In 1996 is de Wet op de waterkering vastgesteld waarmee geregeld is dat de veiligheid van waterkeringen gewaarborgd blijft.

Daaruit vloeit voort dat de provincie waterkeringsbeheerders verplicht tot het vaststellen van een duidelijk beheer van de waterkering. Het beheer dient te worden vastgesteld met behulp van:

- een overzichtstekening;
 - een legger;
 - een beheersregister;
 - een beheersplan;
 - een calamiteitenplan
- van de primaire waterkeringen.

In de **legger** worden de afmetingen en ligging van de primaire waterkering vastgesteld. In het **beheersregister** wordt de huidige staat van de primaire waterkering weergegeven. Het beheersregister omhelst een lijst van beheersgegevens een verwijzing naar waar het is gearchiveerd. Deze is opgenomen in de legger. In het **beheersplan** wordt aangegeven hoe de waterkering wordt onderhouden en welk beleid er wordt gevoerd. De **overzichtstekening** is als bijlage bij het beheersplan gevoegd. Het **calamiteitenplan** moet aangeven hoe een en ander geregeld is ten aanzien van calamiteiten.

Vervolgens dient de veiligheid van de waterkering 5-jaarlijks te worden getoetst door de legger en het beheersregister met elkaar te vergelijken. Van deze toetsing wordt bij de Provincie verslag gedaan. De Provincie doet vervolgens verslag van de gehele dijkringen bij de Minister, die op haar beurt de kamer informeert.

RWS directie Noord-Holland heeft in januari 1998 besloten om een projectgroep samen te stellen die verantwoordelijk is voor het opstellen van de genoemde beheersdocumenten, met uitzondering van het calamiteitenplan, omdat hier al een regeling voor liep.

Deze projectgroep is als volgt samengesteld:

Naam	Afdeling	Taak
Mart Zijm	Dienstkring Texel	Advies en beslissend technisch en lokaal/ uitvoerend
Cees Smit	Dienstkring Texel	Advies technisch en lokaal / uitvoerend
Rob Bakker	Dienstkring Texel	Advies technisch en lokaal / uitvoerend
Roland Bisschop	Dienstkring Texel	Opdrachtgever
Jaap de Wijk	Dienstkring Texel	Advies en beslissend juridisch en bestuurlijk/uitvoerend
Marco Witte, later Peter Zillen	Dienstkring Texel	Projectsecretaris/uitvoerend
Dick Rakhorst en Marinka Kiezebrink	ANV	Advies technisch
Arjen van der Veer	ANV	Projectleider/uitvoerend
Jakob Asjes	ANWW	Adviseur biologisch/ecologisch
Emiel Reiding, later Ilse van Roekel	RSR	Advies juridisch en bestuurlijk
Renie Hylkema, later Jeannette Hamers	IECM	Advies communicatie

De projectgroep heeft ervoor gekozen om - naast de wettelijke inspraakprocedures - in open dialoog met in- en externe betrokkenen te komen tot het gewenste resultaat. Daarom is vroegtijdig een discussiedag gehouden met diverse belanghebbenden. In de volgende tabel is de gevoerde communicatie met de omgeving en de vaststellingsprocedure in stappen weergegeven.

Traject totstandkoming van het beheersplan

Aktie	Tijdstip
Samenstellen projectgroep, opstellen projectplan RWS-intern	januari 1998
Discussiedag beheer duinen Texel	10 maart 1998
Overleg met medebeheerders	maart, april
Opstellen voorontwerp beheersplan, maken berekeningen en tekeningen voor de legger	maart-november 1998
Vorbereiden proef zeereepbeheer	mei - november 1998
Uitgave nieuwsbrief	juli 1998
Vaststellen voorontwerp beheersplan en legger door Directie-team van RWS directie Noord-Holland	december 1998
Rondsturen voorontwerp beheersplan extern	eind december 1998
overleg met gemeente, SBB, Defensie, Provincie	januari 1999
overleg/voorlichting met derden dag of middag afhankelijk van reacties	9 maart 1999
eventueel aanpassen beheersplan/legger	maart/april 1999
behandeling concept legger en -beheersplan in POK ambtelijk	21 april 1999
Advies DWW	mei 1999
behandeling concept beheersplan en legger in staf AN en RS	eind mei 1999
behandeling concept beheersplan en legger in DT (Directie Noord-Holland)	begin juni 1999
versturen concept beheersplan naar DG RWS	begin juli 1999
instemmen HK (Den Haag) met concept beheersplan	september 1999
publicatie terinzagelegging	september 1999
terinzagelegging gedurende vier weken/indienen zienswijzen mondeling of schriftelijk door belanghebbenden	september/oktober 1999
verwerken ingediende zienswijzen/eventueel wijzigen concept	oktober/november 1999
vaststellen beheersplan door HK (Den Haag)	maart 2000 (planning)
bekendmaken plannen, plannen naar Provincie	maart 2000 (planning)
verzoek aan Gemeente om bestemmingsplan aan te passen	maart 2000 (planning)

Bijlage 3

Verklarende lijst literatuur

Wet op de waterkering

Wet, in werking tredend van 15 januari 1996, waarin de verantwoordelijkheden rond het beheer van de primaire waterkeringen in Nederland is geregeld.

Verordening op de primaire waterkering van de provincies Noord-Holland, Utrecht en Zuid-Holland

Verordening van de Provincie waarin enkele elementen uit de Wet op de waterkering zijn uitgewerkt. Deze verordening vormt de formele grondslag van dit beheersplan.

Algemene wet bestuursrecht (Awb)

De Algemene wet bestuursrecht (Awb) heeft tot doel het codificeren, harmoniseren, systematiseren en waar mogelijk vereenvoudigen van het algemeen deel van het Nederlands bestuursrecht.

Wet beheer rijkswaterstaatswerken (Wbr)

De Wbr geeft wettelijke middelen ter bescherming van waterstaatswerken in beheer bij het Rijk en ter verzekering van het doelmatig en veilig gebruik van die werken.

Vierde Nota waterhuishouding (NW4)

Beleidsnota van Rijkswaterstaat waarin het beleid rond integraal waterbeheer wordt omschreven (1997). Deze nota is eind 1998 vastgesteld.

Nota Kustbalans 1995 (tweede kustnota)

Nota van Rijkswaterstaat waarin het kustbeleid wordt geëvalueerd en adviezen voor de toekomst worden gegeven.

brief van 11 februari 1997

Brief van de Minister van Verkeer en Waterstaat aan de kustprovincies en gemeenten waarin wordt benadrukt dat ontwikkelingen van bebouwing in de kustzone ongewenst zijn.

Waterhuishoudingsplan provincie Noord-Holland 1998-2002 (Stilstaan bij stromen)

Het waterhuishoudingsplan bevat de hoofdlijnen van het waterhuishoudingsbeleid in de provincie. Dit betreft zowel oppervlaktewater als grondwater.

Natuurbeleidsplan

Beleidsnota van het Ministerie van LNV uit 1990 ten aanzien van natuurontwikkeling die in circa 30 jaar gerealiseerd moet worden.

Nationaal Park

Nationale parken worden ingesteld om natuur te behouden en te ontwikkelen. Natuur- en milieueducatie worden bevorderd. Natuurgerichte recreatie en wetenschappelijk onderzoek worden gestimuleerd.

Duinen voor de Wind

Een toekomstvisie op het gebruik en het beheer van de Nederlandse duinen als natuurgebied van internationale betekenis. Uitgegeven in 1992 door de stichting Duinbehoud en status als beleidsnota van het Ministerie van LNV.

Nota Landschap

Beleidsnota van het Ministerie van LNV (1998 uitgegeven) waarin het natuurbeleidsplan wordt uitgewerkt.

Beheersplan Waddenzee

Het Beheersplan Waddenzee beschrijft hoe de aanwezige beheers- en uitvoeringstaken in de Waddenzee door de verschillende overheden zullen worden uitgevoerd. Het is in 1996 vastgesteld door diverse betrokken instanties.

Ondernemen in Toerisme (Ministeries van EZ)

Beleidsnota van het Ministerie van EZ uit 1993 waarin de beleidsvelden op het gebied van toerisme aan de orde komen.

Kiezen voor Recreatie (Ministerie van LNV)

Deze beleidsnota uit 1993 van het Ministerie van LNV vormt een bouwsteen voor het Structuurschema Groene Ruimte. Ingegaan wordt op de bescherming van recreatievoorzieningen die met overheidssteun tot stand zijn gekomen.

Structuurschema Militaire terreinen

Beleidsnota van het Ministerie van defensie uit 1992 waarin wordt ingegaan op de militaire terreinen met het oog op planologie.

Vierde Nota Ruimtelijke Ordening Extra (Vinex, Ministerie van VROM)

In deze nota van het ministerie van VROM wordt het rijksbeleid ten aanzien van ruimtelijke ordening uiteengezet. Hierbij wordt rekening gehouden met belangen zoals toerisme, verkeer en vervoer, natuur en landschap, industrie etc.

Structuurschema Groene Ruimte (SGR van Ministeries van VROM en LNV)

Dit beleidsdocument geeft richting aan het milieubeleid. Gebieden die van belang zijn voor de natuur en landschapsbelangen worden verdeeld naar mate van belangrijkheid.

De Basiskustlijn, Norm voor Dynamisch Handhaven

Dit rapport van Rijkswaterstaat Dienst Getijdewateren en Rijksinstituut voor Kust en Zee (juli 1993) doet het voorstel voor de ligging van de basiskustlijn. Voor ongeveer 90 % van alle kustvakken wordt het advies van de Provinciale Overlegorganen voor de Kust (de zogenaamde POK's) overgenomen.

Provinciaal Overlegorgaan voor de Kust (POK)

Orgaan dat de Minister van Verkeer en Waterstaat advies geeft over ontwikkelingen in de kustzone. In het POK zijn rijkswaterstaat, provincie, kustgemeenten en natuurbeheerders vertegenwoordigd. Er bestaat een POK-ambtelijk en een POK bestuurlijk, beide met provincie als voorzitter.

Beheersplan Nat (BPN)

Voorlopig nog intern Rijkswaterstaatsdocument waarin het beleid wordt vertaald in beheer en maatregelen. De benodigde inzet van personele en financiële middelen om de maatregelen uit te kunnen voeren worden onderbouwd en ingepland. Het BPN geldt voor de "natte tak" van de Rijkswaterstaat en wordt regionaal opgesteld.

10-stappenplan

Het 10 stappenplan is een stramien om in 10 stappen het landelijk beleid te vertalen in de maatregelen voor onderhoud en inspectie van Rijkswaterstaatsobjecten. Voor deze objecten wordt omschreven waar ze precies aan moeten voldoen, hoe objectief gemeten kan worden of ze nog voldoen en welke maatregelen uitgevoerd moeten worden als ze niet blijken te voldoen.

Leidraad toetsen op veiligheid (LTV)

Deze leidraad beoogt aan te geven hoe te handelen bij het toetsen van veiligheid van waterkeringen tegen overstromingen en is gericht op een uniforme maatstaf voor de beoordeling van de kwaliteit van waterkeringen. De leidraad is opgesteld door de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen (TAW) en dateert van augustus 1996. Het betreft een zogenaamde groene versie.

Leidraad voor de beoordeling van de veiligheid van duinen als waterkering

Deze leidraad is in 1984 opgesteld door de Technische Adviescommissie voor de Waterkeringen (TAW). Er wordt een rekenmodel gegeven voor het berekenen van duinafslag en dus voor het toetsen van de veiligheid van een duin als waterkering. Er wordt van uitgegaan dat bij een bepaalde stormduur, waterstand, golvenpatroon en duinprofiel een te definiëren evenwichtsprofiel of afslagprofiel ontstaat.

Hydraulisch randvoorwaarden voor primaire waterkeringen

Eind 1996 heeft de Minister van Verkeer en Waterstaat de hydraulische randvoorwaarden primaire waterkeringen vastgesteld. In de Wet op de Waterkering is Nederland verdeeld in verschillende dijkkringgebieden. Vervolgens wordt er aan elk dijkkringgebied een overschrijdingsfrequentie gegeven: de kans waarop bepaalde omstandigheden die een gevaar bieden voor de veiligheid van de waterkering, zich voor kunnen doen. Deze overschrijdingsfrequentie is vertaald in hydraulische randvoorwaarden, met name waterstanden en golfpatronen.

Lijst lopende vergunningen (peildatum december 1998)

Bijlage 4

Vergunning	Datum afgifte	Vergunning houder	Locatie) ^{*1}	Plaats	Wetgeving) ^{*2}	Privaat rechtelijk (* = ja)	Inhoud vergunning
RSRJ89/24532	10-10-89	Boon, M.	VT	Reddingsboot schuur	Wbr	*	weilanden naast Reddingsboot
TEX856	3-10-96	Boon, S.	VT	pl.33	Wbr		waterleiding + meterput
ANW95/2009	1-3-95	Boon, S.	VT	De Cocksdorp	Wm, Wvo, Uitvoeringsbe-sluit verontreiniging rijkswateren, Awb		bouw strekdam van afvalstoffen (puin)
RGR8568	18-3-88	Boon, S.	VT	pl.33	Wbr	*	loopbrug, remmingwerk en ponton
TEX496	1-6-92	Dreesens, F.	VT		Wbr	*	erfpacht Vuurtorenweg 186 incl. tegelpad, verzamelput, septictank, gastank, zinkput, rioolleidingen en gasleiding
TEX98/184	23-3-98	Dreesens, F.	VT		Wbr	*	uitbreiding erfpachtrecht
TEX291	13-1-94	ENW (vh Gasbedrijf Texel)	VT		toestemming		distributieleiding Stengweg
TEX888	7-11-88	ENW (vh Gasbedrijf Texel)	VT		toestemming		gasleiding met bijbehorende werken
TEX284	21-3-91	ENW (vh PEN)	VT		Wbr	*	transformatorstation
TEX986	8-10-90	Goet, R.C. en M.C.J. Smit (map Henneman)	VT		Wbr	*	Vuurtorenweg 182 (nog geen vergunning)
RGR20072	28-11-88	Groen, J.C.	VT	Robbenjager	Wbr	*	pacht grond camping
		Groen, J.C.	VT	Robbenjager			jacht (t/m 30-6-1998)
TEX381	4-5-93	Jong, C.J. de	VT		Wbr	*	Vuurtorenweg ...+ garage
TEX346	25-3-97	Jong, C.J. de	VT		Wbr	*	Vuurtorenweg ... wijzigingsvergunning
TEX772	17-7-97	Jong, C.J. de	VT		Wbr	*	Uitbreiding erfpachtrecht (is bezwaar tegen ingediend)
TEX98/196	23-3-98	Jong, C.J. de	VT		Wbr	*	Uitbreiding erfpachtrecht
TEX703	11-8-92	Knippenberg, J.	VT		Wbr	*	Vuurtorenweg 178 incl. bijbehorende werken
TEX639	9-8-94	Knippenberg, J.	VT		Wbr	*	Vuurtorenweg 178 wijziging (woonhuis met schuur en erf, tegel- en klinkerverhardingen, rioolleidingen)
TEX892	10-10-96	Libertel (map Grontmij)	VT		Wbr	*	betonnen kabelgoot t.b.v. antennekabeldoorvoer
2013	17-2-70	NLR	VT		Wbr	*	gebouw, opstelplaatsen, verhardingen, kabels enz.
TEX714	17-7-91	NRM (vh KNZHRM)	VT		Wbr	*	gebruik terrein
TEX918	22-10-96	PTT-telecom	VT		toestemming		kabel in zeewering Vuurtorenweg
RGR20180	29-11-88	Quartel, D.D.	VT	Robbenjager	Wbr	*	beweiding
AN/RG 19901	25-9-84	Quartel, D.D.	VT	Robbenjager		*	pacht weilanden
		Troost, H.	VT				Vuurtorenweg 186 gebruik woning
TEX481	14-5-91	Zoetelief Beheer (v.o.f.)	VT	pl.33		*	waterleiding vanaf Robbenjager tot paviljoen
TEX810	25-10-95	Zoetelief Beheer (v.o.f.)	VT	pl.33		*	pad van betonplaten
6697	8-6-70	Gem. Texel	WK	pl.21 Strandslag	Wbr		trottoirverharding, parkeerterrein
TEX410	29-4-92	Gem. Texel	WK	Badstranden	Wbr		exploitatie + plaatsen afrasteringen
TEX595	29-7-94	Gem. Texel	WK	pl.9	Wbr		fietspad naar pl.9
AN/RG 18332	29-7-76	Gem. Texel	WK	pl.19-20	Wbr		klinkerbestrating Badweg
TEX834	30-9-96	Gem. Texel	WK		toestemming		riolering strandpaviljoens
TEX381	10-5-96	Graaf, N.M.J. de	WK	pl.28 paviljoen De Krim	Wbr		gas-, water- en electraleidingen bij pl.28
AN/RG96/6011	19-7-96	Hino Projectontwik	WK	pl. 20	Wbr	*	maken en behouden van hotel incl. restaurant en diverse verhardingen

Vergunning	Datum afgifte	Vergunning houder	Locatie) ^{*1}	Plaats	Wetgeving) ^{*2}	Privaat rechtelijk (* = ja)	Inhoud vergunning
		kelling (vh Boorsma (Buteriggel))					
RSR89/22825		Grobben, D.D. & Suntenmaartendijk	WK	pl.21 Beach-Inn	Wbr		paviljoen incl. terras, aggregaat, gastank
TEX117	15-2-93	Grobben, D.D., & Suntenmaartensdijk	WK	pl.21 Beach-Inn	Wbr	*	naamswijziging vergunning TEX1131
AN/RG 23631	29-10-75	KNMI	WK	De Hors	Wbr	*	windmeetmast
TEX1125	10-12-92	KNMI	WK	De Hors	Wbr	*	wijziging kabeltrace
TEX749	1-8-97	Kooiman, A.	WK	pl.20 HR Noordzee	Wbr, Wet op de waterkering	*	HR + overdekt terras
AN/RG 13255	22-5-84	Laan, Th. v/d	WK	pl.31 Kiosk	Wbr	*	paviljoen
472	29-7-39	Min. van Defensie	WK	De Hors	Wbr		ijzeren lichtopstand
HW/RWW 44119	30-7-70	Min. van Defensie	WK	De Hors	Wbr		gebruik De Hors als oefenterrein (niet meer in gebruik)
1298TEX	9-11-89	Provincie Noord-Holland	WK	De Hors	Wbr	*	peilbuis bij Horsmeertjes
TEX966	4-11-96	PTT-telecom	WK	De Hors	toestemming		afwijking van trace TEX860
TEX860	16-11-95	PTT-telecom	WK	De Hors	toestemming		aanlanden kabel
TEX475	8-6-93	PTT-telecom	WK	pl.28	toestemming		telefooncel Krimweg
TEX594	15-8-95	Stichting Natuurexcursies Texel	WK	Horsmeertjes	Wbr		uitkijkpost + pad (pl.6)
4882	29-4-69	Stichting Texels Museum	WK	pl.17	Wbr	*	filterkist met zuigleiding bij strandhoofd nr.20
AN/RG 22299	27-11-87	Stichting Texels Museum	WK	pl.17	Wbr	*	kabels, leidingen, filterkist, 2 putten en pomphuis
AN/RG 22689	9-11-84	Vlaming, J.J.	WK	pl.9	Wbr		paviljoen met terras, gastank en bijbehorende werken
TEX585	14-8-95	Vlaming, J.J.	WK	pl.9	Wbr		stroomkabel
TEX838	21-8-91	Winkels, J.	WK	pl.20 en 2 bij de Slufter	Wbr	*	plaatsing 3 verrekijkers
TEX98/028	21-1-98	Boom, Y.	WK	pl.28	Wbr		paviljoen
AN/RG6685	25-1-78	PTT-telecom	MW	Molwerk	Wbr	*	mobilfoonmast
AN/RG9233	4-3-83	Mosk, J.L. en E. de Haan-Bakker	NZ	territoriale zone	Wbr	*	opgraven en opvissen van voorwerpen oostwaarts van -10 m gem. laagwaterspring
2763	4-7-91	NOGAT	NZ		Wbr	*	gastransportleiding
AN/RG 19185	10-8-83	Peperstraat, F. van	NZ		Wbr	*	scheepswrak de Negotie (evt. opgraven, opvissen)

)^{*1}

VT = Vuurtoren
WK = Westkust
MW = Molwerk
NZ = Noordzee

)^{*2}

Wbr = Wet beheer rijkswaterstaatswerken
Wm = Wet milieubeheer
Awb = Algemene wet bestuursrecht
Wvo = Wet verontreiniging oppervlaktewateren

De meeste vergunningen die nu onder de Wbr vallen zijn destijds verleend onder een of meer reglementen (o.a. Arp, RZR en Baggerreglement . Toestemmingen worden verleend in het kader van een algemene vergunning.

580000

570000

560000

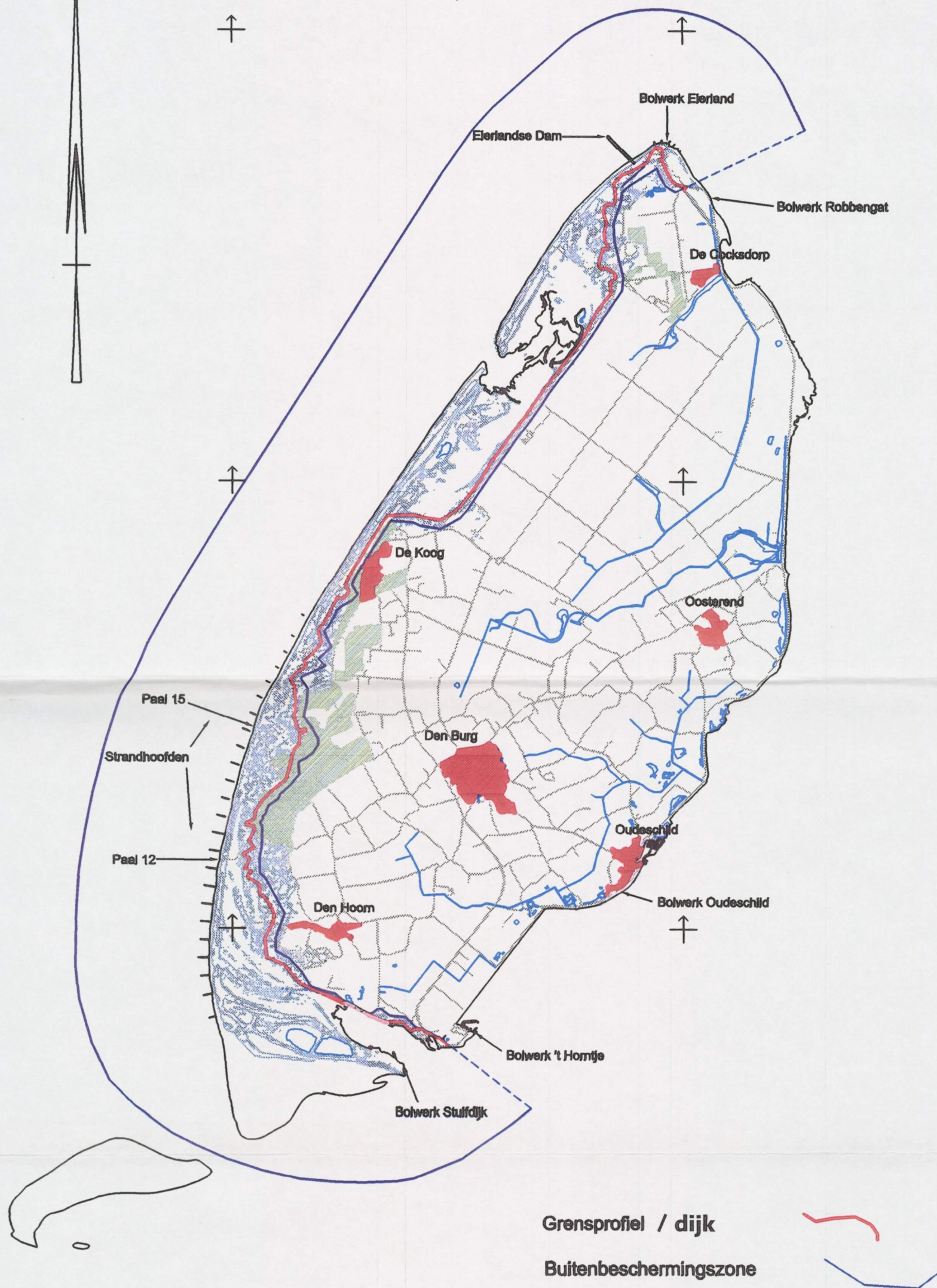
550000

580000

570000

560000

550000

Rijkswaterstaat
Directie Noord-Holland

Dienstkring Texel

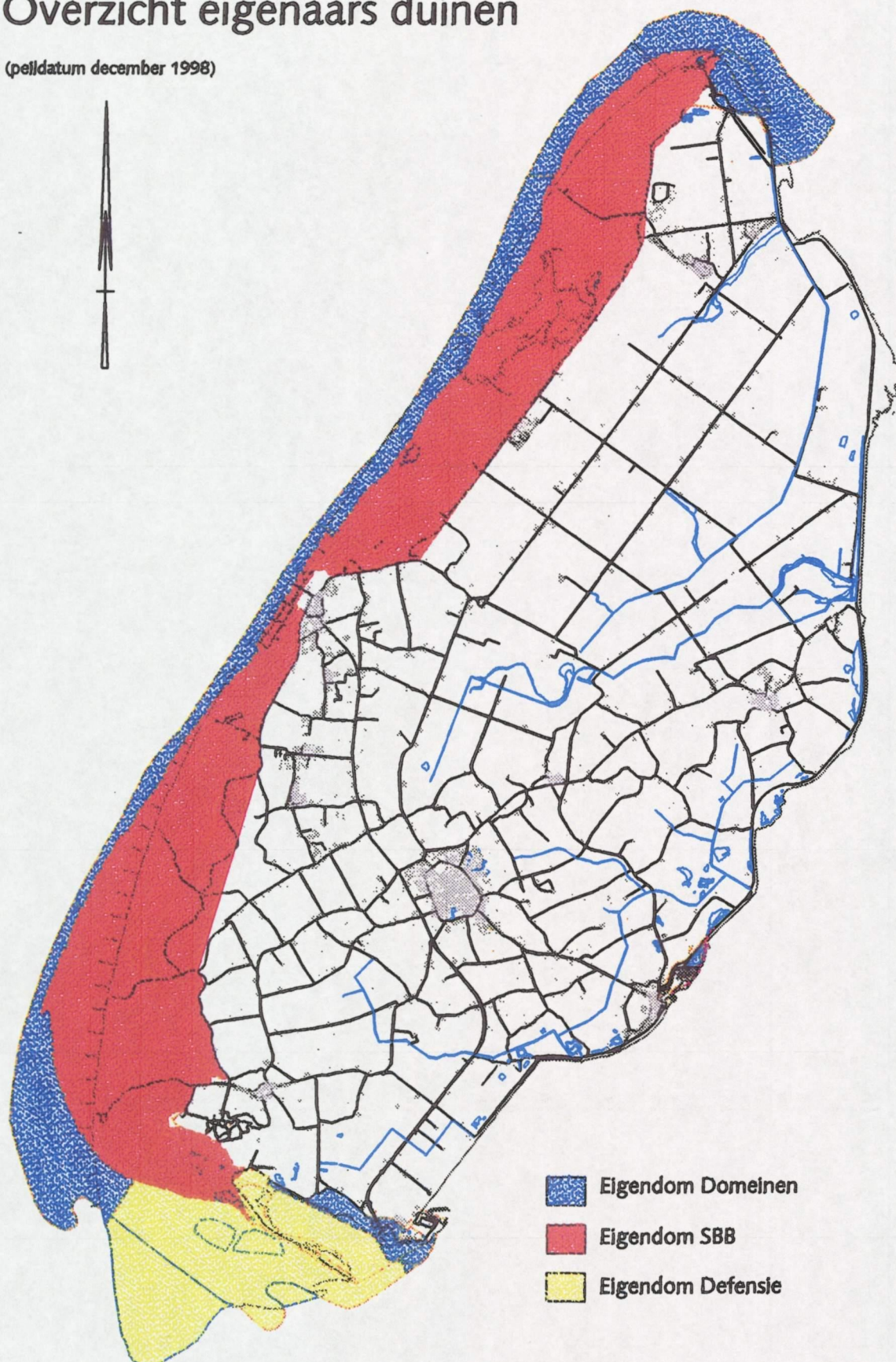
Beheersplan zandige kust Texel
Overzichtstekening (bijlage 5)

	naam	datum	par.	in 1 bladen, blad nr. 1	schaal 1:100.000
getek.	M.C. Witte	25-08-99		formaat	tekeningnummer RWS
gecontr.					
afd.hfd.				A3	

Bijlage 6

Overzicht eigenaars duinen

(peildatum december 1998)

~~Camping~~ „de Robbenjager“

De Cocksdorp 18 oktober 1999

Aan het Inspiraakpunt Verkeer en Waterstaat
Beheer Waterkering Texel
Kneuterdijk 6
2514 EN DEN HAAG

Onderwerp: Zienswijze Ontwerp-Beheersplan en
Ontwerpplgger Waterkering Texel.

Geachte Dames/Heren hierbij onze zienswijze w.b.t het Ontwerp
Beheersplan en Ontwerpplgger Waterkering Texel.

De Robbenjager is een recreatie/horeca bedrijf dat is opgericht
in het jaar 1937. Vanaf het jaar 1969 is er een camping bij ge-
komen.

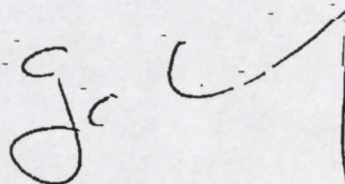
Na de eerste zandsuppleties, in 1979 is het strand en de duinen
richel, tussen het bolwerk Eierland en het bolwerk Robbengat
hoger en breder geworden. Als eigenaar/beheerder van De Robben-
jager en in goed overleg met de Dienstkring van Rijkswaterstaat
Texel, heb ik zelf zeer veel onderhouds werk verricht aan de
duinen richel tussen de bolwerken. Het voorkomen van schade
door toeristen, het vastleggen van stuifgaten met takken, het
plaatsen van zandvangen, dit alles over een periode van ca.
20 jaren. Mede hierdoor verkeerd de duinen richel ten oosten
van De Robbenjager in goede staat en beschermd zo de camping
en tevens de primaire waterkering.

In het jaar 1997, is er flinke kustafslag, direct ten zuiden
van het bolwerk Eierland ontstaan. De duinen richel is ter
plaatse zo smal geworden, dat de camping aan de noordzijde, bi
duindoorbraak onder het zeewater zou komen te staan.

In het jaar 1997/1998 is door ons de camping van een riool en
waterleiding net voorzien, dit ter bescherming van het milieu.
Dit was voor ons een zeer grote investering. Na verslechtering
van de duinen, door de kustafslag t.h.v. het bolwerk Eierland,
oostzijde en de mogelijkheid van duindoorbraak en het overstro-
men van de camping met zout water, is mij toestemming en ver-
gunning verleend, voor het aanleggen van een dijk ten noorden
van de camping De Robbenjager, in 1998.

Via deze zienswijze wil ik u het volgende verzoeken. Indien een verslechtering optreedt aan de duinen ten oosten van onze camping (paal 33), door zware kustafslag, of door het meer naar de kust verplaatsen van de stroomgeul Robbengat, de mogelijkheid open te houden, in de Legger/Beheersplan Waterkering Texel, een soort gelijkzijdig aan te leggen als de in 1998 aangelegde dijk ten noorden van onze camping.

In de verwachting u voldoende te hebben ingelicht, teken ik namens onze V.O.F. De Robbenjager, te De Cocksdorp op 18 oktober 1999.

J.C. Groen

Beantwoording RWS:

In het beheersplan wordt de mogelijkheid open gehouden voor kleinschalig grondverzet in de beschermingszone en de buitenbeschermingszone, zolang de netto hoeveelheid zand in de beschermingszone dwars op de waterkering gelijk blijft. De plaats waar mogelijk een dijkje gewenst is, ligt in één van beide zones, zodat dit grondverzet voor ons geen technisch bezwaar hoeft op te leveren. Dit betekent dat in de legger en het beheersplan de mogelijkheid open is om het dijkje aan te leggen. De legger of het beheersplan behoeft hiertoe dus geen aanpassing.

